

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2438-1

22. desember 2022

Statsbudsjettet 2023 - Tildelingsbrev til Jernbanedirektoratet

1	INNLEDNING	2
2	OVERORDNET MÅL OG HOVEDPRIORITERINGER.....	2
3	MÅL, STYRINGSPARAMETERE OG PRIORITERTE TILTAK I 2023.....	3
4	ANDRE FØRINGER OG KRAV	11
5	STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	14
6	RAPPORTERING	15
7	BUDSJETTILDELING OG FULLMAKTER	18

Vedlegg

- **1. Styringskalender 2023**
- **2. Fullmakter**
- **3. Oppdrag**
- **4. Rapporteringsoversikt**

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling

Saksbehandler
Sigrid Dahl
Grønnevet
22 24 82 51

1 INNLEDNING

Samferdselsdepartementet viser til Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet, Prop. 1 S Tillegg 1 (2022–2023) og Innst. 13 S (2022–2023), som ble behandlet av Stortinget 20. desember 2022. I dette tildelingsbrevet stiller Samferdselsdepartementet Stortingets bevilgninger til disposisjon, delegerer fullmakter og meddeler departementets styringssignaler for Jernbanedirektoratet i 2023.

Samferdselsdepartementet har det overordnede, strategiske ansvaret for utviklingen av jernbanesektoren. Jernbanedirektoratet skal omsette nasjonale mål samt Stortingets og departementets krav og føringer, til konkrete resultater innenfor de økonomiske rammene som stilles til rådighet. Ressursene stilt til rådighet skal anvendes mest mulig effektivt, både i egen organisasjon og gjennom kjøpsavtaler. Jernbanedirektoratet utøver sitt samfunnsoppdrag ved å være avtalepart, fagorgan og myndighetsorgan.

Styringsdialogen mellom Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet er forankret i budsjettproposisjonene og Stortingets behandling av disse, instruksene til Jernbanedirektoratet samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten. Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen framgår av styringskalenderen, jf. vedlegg. Departementets styringssignaler gis alltid skriftlig. Større oppdrag i løpet av året som ikke nevnes i tildelingsbrevet, vil bli gitt i form av supplerende tildelingsbrev.

2 OVERORDNET MÅL OG HOVEDPRIORITERINGER

Samferdselsdepartementet viser til målstrukturen for transportpolitikken i Meld. St. 20 (2020–2021) *Nasjonal transportplan 2022–2033* og omtalen i Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet.

Det overordnede målet for transportpolitikken er «Et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050».

Videre er det besluttet følgende mål for transportsektoren:

- Mer for pengene
- Effektiv bruk av ny teknologi
- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål
- Nullvisjon for drepte og hardt skadde
- Enklere reisehverdag og økt konkurransevne for næringslivet.

Særlig viktige områder for Jernbanedirektoratet i 2023 vil være:

- Direktetildele togtilbudet som ikke er konkurranseutsatt innenfor rammene av gjeldende regelverk, slik at tilbudet kan tildeles innen 25. desember 2023.
- Håndtere og styre risiko knyttet til blant annet kraftig kostnadsvekst, forsinkelser av leveranser og utrulling av ERTMS. Som en del av dette utvikle et bedre risikostyringssystem for sektoren som helhet.

- Koordinere og følge opp arbeidet med driftsstabilitet og avvikshåndtering.
- Bidra til Samferdselsdepartementets arbeid med Nasjonal transportplan 2025–2036 og gjennomgangen av jernbanesektoren.

Jernbanedirektoratet er Samferdselsdepartementets faglige rådgiver i jernbanespørsmål. Direktoratet må i 2023 påregne å sette av ressurser til besvarelse av aktuelle spørsmål fra departementet knyttet til statsbudsjettet, klima- og miljø, effektpakker mv.

Jernbanedirektoratet skal fortsette arbeidet med å forbedre sin interne styring. Det er viktig at direktoratet gjennom avtalestyring og interne budsjett- og økonomisystemer har god styring av budsjett med tilhørende fullmakter.

3 MÅL, STYRINGSPARAMETERE OG PRIORITERTE TILTAK I 2023

I dette kapitlet omtales mål og styringsparametere som Jernbanedirektoratet skal benytte for sin virksomhet gjennom 2023. Her ligger også nye oppdrag knyttet til de enkelte målene. I vedlegg 3 er oppdragene gjengitt i sin helhet.

For å konkretisere og tilpasse målene for transportsektoren til Jernbanedirektoratets virksomhet er det fastsatt virksomhetsmål. Jernbanedirektoratets virksomhetsmål skal bidra til å oppfylle målene for Nasjonal transportplan 2022–2033 samt bidra til prioriterte tiltak og oppdrag mv. knyttet til de enkelte virksomhetsmålene.

Tabellen under viser en overordnet sammenheng mellom målene i transportsektoren og virksomhetsmålene, men flere av virksomhetsmålene bidrar til flere av transportmålene.

Mål for transportsektoren i Nasjonal transportplan 2022–2033	Virksomhetsmål for Jernbanedirektoratet
<ul style="list-style-type: none"> • Mer for pengene • Enklere reisehverdag og økt konkurranseevne for næringslivet. 	1. Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud
	2. God kundeopplevelse gjennom høy driftsstabilitet og god avvikshåndtering
	3. SD får analyser og beslutningsgrunnlag med høy kvalitet og relevans
	4. Folk kan reise sømløst med tog og annen kollektivtransport
<ul style="list-style-type: none"> • Effektiv bruk av ny teknologi 	5. Jernbanesektoren er innovativ, deler data og utnytter ny teknologi
<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål 	6. Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål*
<ul style="list-style-type: none"> • Nullvisjon for drepte og hardt skadde 	7. Nullvisjon for drepte og hardt skadde

*Flere av virksomhetsmålene bidrar til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål, særlig mål 1, 3 og 5.

I det følgende omtaler departementet styringsinformasjon, prioriterte tiltak og navn på oppdrag knyttet til de enkelte målene for Jernbanedirektoratet i 2023. For en oversikt over selve oppdragene i sin helhet viser vi til vedlegg 3.

3.1 Virksomhetsmål 1

Jernbanedirektoratet skal være en drivkraft i arbeidet for helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud i markeder jernbanen har sine største fortrinn sammenliknet med andre transportmidler. Direktoratet skal, ved bruk av samfunnsøkonomiske analyser og gjennom de persontogtilbud Jernbanedirektoratet kjøper, bidra til at kapasiteten på sporet utnyttes godt til både persontransport og godstransport. Videre skal direktoratet følge opp det reviderte avtaleregimet med Bane NOR SF, fortsette arbeidet med porteføljestyring av effektpakkene som er prioritert i Nasjonal transportplan 2022–2033, videreføre arbeidet med å direktetildele togtilbudet som ikke er konkurranseutsatt og utvikle et risikostyringssystem for sektoren.

Mål	Styringsinformasjon / styringsparameter
Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Rapportering av status for effektpakker
	Utvikling i antall passasjerer og mengde transportert gods
	Rapportering på fast oppfølging av NTP-indikatorer: - Netto nytte - Endring i investeringskostnad siden sist framlagte Nasjonale transportplan.

3.1.1 Oppdrag

Oppdrag 1-2023 Flexibilitet i avganger

Oppdrag 2-2023 Evaluering av praktisering av ruteleier

Oppdrag 3-2023 Godstøtteordning

Oppdrag 4-2023 Vurdering av ytelsesordningen

Oppdrag 5-2023 Vurdering av EØS-rettslig handlingsrom

Oppdrag 6-2023 Oslo-København

Oppdrag 7-2023 Økonomiske forutsetninger for nattogtilbud til København

Oppdrag 8-2023 Vurdering av forlengelse av nattogtilbud

Oppdrag 9-2023 Helhetlig risikostyringssystem

Oppdrag 10-2023 Gjennomgang av jernbanesektoren

Oppdrag 11-2023 Sektorvise responsmiljøer

3.2 Virksomhetsmål 2

Jernbanedirektoratet har en pådriverrolle for å følge opp tiltaksplanen for driftsstabilitet og avvikshåndtering og koordinere aktørene i sektoren for å bedre kundeopplevelsen til de reisende gjennom at alle aktører bidrar til bedre driftsstabilitet og håndtering av driftsavvik.

Mål	Styringsinformasjon / styringsparameter														
God kundeopplevelse gjennom høy driftsstabilitet og god avvikshåndtering	<i>Kundetilfredshet:</i> <ul style="list-style-type: none">- Kundetilfredshet ved avvik.- Indikator fra Kundetilfredshetsundersøkelsen (KTU) per togselskap og strekning.														
	<u>Oppfølging av NTP-indikatorer</u> <ul style="list-style-type: none">- <i>Endring i reisetid</i> Endring i reisetid som følge av tilbudsforbedringer- <i>Driftsstabilitet for person- og godstog</i> Nasjonale måltall for driftsstabilitet rapporteres i tertialrapporter og årsrapport. I tillegg skal det i tertialrapport 1 og 2 rapporteres på strekningsvis driftsstabilitet for å relatere ev. problemer og nødvendige tiltak til konkrete strekninger.														
	<table border="1"><thead><tr><th><i>Parameter for driftsstabilitet</i></th><th><i>Mål i NTP</i></th><th><i>Langsiktig mål i NTP</i></th></tr></thead><tbody><tr><td>Oppetid i pst.</td><td>99,1</td><td>99,3</td></tr><tr><td>Regularitet i pst.</td><td>97,7</td><td>98,0</td></tr><tr><td>Punktlighet i pst.</td><td>90,0</td><td>90,0</td></tr><tr><td>Punktlighet Gardermobanen i pst.</td><td>96,0</td><td>96,1</td></tr></tbody></table>	<i>Parameter for driftsstabilitet</i>	<i>Mål i NTP</i>	<i>Langsiktig mål i NTP</i>	Oppetid i pst.	99,1	99,3	Regularitet i pst.	97,7	98,0	Punktlighet i pst.	90,0	90,0	Punktlighet Gardermobanen i pst.	96,0
<i>Parameter for driftsstabilitet</i>	<i>Mål i NTP</i>	<i>Langsiktig mål i NTP</i>													
Oppetid i pst.	99,1	99,3													
Regularitet i pst.	97,7	98,0													
Punktlighet i pst.	90,0	90,0													
Punktlighet Gardermobanen i pst.	96,0	96,1													

3.2.1 Oppdrag

Oppdrag 12-2023 Driftsstabilitet og avvikshåndtering

Oppdrag 13-2023 Mål for opptid, punktlighet og regularitet

Oppdrag 14-2023 Tilgangsavtaler

3.3 Virksomhetsmål 3

Beslutningsgrunnlag og analyser fra Jernbanedirektoratet til Samferdselsdepartementet skal holde høy kvalitet, leveres til rett tid og være relevant for prosessen de skal inngå i ved å bygge opp under politiske målsetninger som er satt.

Neste stortingsmelding om Nasjonal transportplan skal legges fram våren 2024 og gjelde for tolvårsperioden 2025–2036. Jernbanedirektoratet skal i 2023 fortsatt bidra inn i det forberedende arbeidet med Nasjonal transportplan. Dette gjelder i hovedsak leveransene på oppdragene gitt av Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 om å utarbeide underlagsmateriale til meldingen, og ev. bestillinger for å følge opp disse oppdragene. Utredningsoppdraget er gitt i brev av 6. september 2022, prioriteringsoppdraget ble gitt i brev av 11. november 2022, og bestilling om en helhetlig strategi for jernbanen ble gitt i supplerende tildelingsbrev nr. 4 for 2022.

Som opplyst i Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet har departementet satt i gang en gjennomgang av organisering og selskapsstruktur i jernbanesektoren, for å styrke den løpende styringen og utviklingen av jernbanesektoren. I gjennomgangen skal Samferdselsdepartementet se på selskapsstrukturen, innhente en ekstern kartlegging av utfordringer og videreutvikle departementets styring av sektoren. Jernbanedirektoratet må påregne å bidra inn i arbeidet med gjennomgangen.

Mål	Styringsinformasjon / styringsparameter
Analyser og beslutningsgrunnlag med høy kvalitet og relevans	Egenevaluering av hvordan leveranser har bidratt til bedre kunnskaps- og beslutningsgrunnlag

3.4 Virksomhetsmål 4

De reisende skal oppleve det samlede transporttilbudet som sømløst, både mellom ulike togreiser og mellom tog og fylkeskommunal kollektivtransport. Utviklingen av togtilbudet i byområdene må ses i sammenheng med kollektivtilbudet for øvrig. Jernbanedirektoratet skal i 2023 delta i arbeidet med å følge opp og videreføre allerede inngåtte byvekstavtaler, og legge til rette for nye byvekstavtaler dersom det blir aktuelt å starte forhandlinger i flere byer.

Mål	Styringsinformasjon / styringsparameter
Folk kan reise sømløst med tog og annen kollektivtransport	Anslag på antall reisende som benytter takstsamarbeidsavtaler.
	KTI sømløshet
	Antall jernbanestasjoner som er tilgjengelige eller universelt utformet.

3.4.1 Oppdrag

Oppdrag 15-2023 Utvikling av billettprodukter for å stimulere til økt kollektivbruk utenfor eget fylke blant ungdom

3.5 Virksomhetsmål 5

Jernbanedirektoratet skal bidra til at jernbanesektoren er innovativ, deler data og utnytter ny teknologi. Direktoratet skal blant annet følge opp Samferdselsdepartementets *Strategi for tilgjengeliggjøring av offentlige data* og delta i det tverrsektorielle datasamarbeidet som ledes av Entur AS.

Direktoratet skal samarbeide tett med forskningsmiljøene og industrien for å bidra til at det utvikles, prøves ut og tas i bruk gode nye løsninger for framtidens transportbehov, særlig innenfor EUs rammeprogram for forskning og innovasjon Horisont Europa og gjennom aktiv deltagelse i partnerskapet Europe's Rail.

Mål	Styringsinformasjon / styringsparameter
Jernbanesektoren er innovativ, deler data og utnytter ny teknologi	Korte konkrete redegjørelser for hvordan målet blir fulgt opp.

3.5.1 Oppdrag

Oppdrag nr. 16-2023 Redgjørelse for aktiviteter i ERJU

3.6 Virksomhetsmål 6

Klima- og miljøhensyn skal ivaretas gjennom drift og utvikling av jernbanetilbudet. For å bidra til oppfyllelse av Norges mål og forpliktelser på klima- og miljøområdet skal

Jernbanedirektoratet bidra med kunnskap om klimaeffekter¹ og kostnader for klima- og miljøtiltak for jernbanetransport. Dette innebærer blant annet å ha kunnskap om klimaeffekt og kostnader av tiltak for å redusere klimagassutslipp som følge av endret veitrafikk, togdriften, fra egen anleggsvirksomhet, samt fra drift og vedlikehold av egen infrastruktur. Videre skal Jernbanedirektoratet ha kunnskap om hvordan naturmangfold og vannkvalitet påvirkes av bygging, drift og vedlikehold av jernbanens infrastruktur og om kostnader og virkninger av tiltak som bedrer måloppnåelsen på området. Direktoratet skal prioritere klima- og miljøtiltak med lavest samfunnsøkonomisk kostnad.

I regjeringens klimastatus og -plan er det varslet at regjeringen tar sikte på å legge frem en ny stortingsmelding om klima i 2024. Jernbanedirektoratet må påberegne deltakelse i utredningsarbeid i 2023 som vil danne grunnlag for stortingsmeldingen.

Jernbanedirektoratet skal følge opp gjennomføringen av de regionale vannforvaltningsplanene iht. de fastsatte målene og bidra i det videre arbeid ved rullering av planene.

Mål	Styringsinformasjon / styringsparameter
Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål	<p>Oppfølging av NTP-indikatorer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Endring i klimagassutslipp fra transportsektoren <ul style="list-style-type: none"> - Totale utslipp fra jernbanetransport (CO₂-ekvivalenter) som rapportert av Statistisk Sentralbyrå 2. Netto antall dekar inngrep i naturområder med nasjonal eller vesentlig regional verdi <p>Klimaeffekt fra jernbanens anleggsvirksomhet, drift og vedlikehold</p> <p>Rapportere på arbeidet med før- og etterundersøkelser for naturmangfold.</p> <p>Rapportere på hvordan det arbeides med å begrense plastforsøpling og spredning av mikroplast.</p>

¹ Med klimaeffekt menes i tildelingsbrevet effekten på utslipp som teller på det norske utslippsregnskapet, samt utslipp som følge av arealbruksendringer. I de tilfellene det er relevant, skal det også oppgis hvordan utslippene fordeler seg mellom transportsektoren og arealbrukssektoren. Klimaeffekt av arealbruksendringer skal beregnes for alle nye prosjekter.

	Jordbruksareal som går tapt som følge av utbygging av jernbaneinfrastruktur fordelt på arealtypene fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite
	Reduksjon i antall personer utsatt for et innendørs døgnequivalemt støynivå fra jernbanetrafikk over 38 dB.

3.6.1 Oppdrag

Oppdrag 17-2023 Arealregnskap

3.7 Virksomhetsmål 7

Jernbanedirektoratet skal opprettholde og forbedre det høye sikkerhetsnivået i jernbanesektoren.

Nullvisjonen er utgangspunktet for trafikksikkerhetsarbeidet i hele transportsektoren. Det å opprettholde og forbedre det høye sikkerhetsnivået i jernbanesektoren er et langsiktig, systematisk og målrettet arbeid. Tiltak for å forhindre de alvorligste ulykkene skal prioriteres. Jernbanedirektoratet har ansvaret for å følge opp utviklingen av sikkerheten i sektoren.

Mål	Styringsinformasjon / styringsparameter
Nullvisjon for drepte og hardt skadde	Oppfølging av NTP-indikatoren for endring i antall drepte og hardt skadde.

3.8 Andre mål og prioriteringer

Samfunnssikkerhet

Jernbanedirektoratet skal i arbeidet med samfunnssikkerhet følge opp de mål, krav og prioriteringer som framgår i *Strategi for samfunnssikkerhet i transportsektoren av 2020*. Arbeidet med samfunnssikkerhet skal være målbart, systematisk og sporbart, og inngå som en integrert del av etatens virksomhet.

I 2023 skal Jernbanedirektoratet prioritere videre arbeid knyttet til implementering av sikkerhetsloven, herunder intern oppfølging av virksomhetssikkerhetsforskriften, samt

eventuelle oppdrag fra departementet i den forbindelse. Videre skal Jernbanedirektoratet følge opp eventuelle avvik og sårbarheter som er identifisert i tilsyn eller i den årlige undersøkelsen av sikkerhetstilstanden i 2022.

Jernbanedirektoratet skal i 2023 bidra i prosesser knyttet til videreutvikling av totalforsvaret. Dette innebærer å bidra til ansvars- og rolleavklaringer, og å delta i beredskapsplanlegging og øvelser hvor Jernbanedirektoratet har en rolle.

Departementet planlegger et arbeid med å utarbeide en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse av transportsektoren (TransportROS). Jernbanedirektoratet må være forberedt på å bidra i dette arbeidet i 2023 etter nærmere bestilling fra departementet.

I arbeidet med klimatilpasning skal Jernbanedirektoratet vurdere oppfølging av relevante anbefalinger og konklusjoner fra Dokument 3:6 (2021–2022) *Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å tilpasse infrastruktur og bebyggelse til et klima i endring*. Som en del av oppfølgingen ber vi Jernbanedirektoratet fortsette arbeidet med å kartlegge infrastrukturens sårbarhet mot framtidige klimaendringer samt arbeide for at infrastrukturen er tilpasset et framtidig klima.

Jernbanedirektoratet skal i tertialrapportene i 2023 rapportere til departementet på status i oppfølgingen av egen strategi for samfunnssikkerhet samt fortsette å delta på de halvårige kontaktmøtene om samfunnssikkerhet som departementet avholder i forbindelse med overnevnte rapportering.

Rapporteringen på status i oppfølgingen av egen strategi for samfunnssikkerhet skal få fram forholdet mellom strategiske mål og prioriteringer, og tilhørende aktiviteter og tiltak. Rapportene skal være selvstendige vedlegg til hhv. første og andre tertialrapport. I selve tertialrapporten skal det gis et overordnet sammendrag av rapporten.

Bærekraftsmålene

Utviklingen av transportsystemet er en viktig del av Norges bidrag til en bærekraftig utvikling. FNs 17 mål for en bærekraftig utvikling fram mot 2030 har inngått i arbeidet med å utvikle målene for transportsektoren, og Jernbanedirektoratet bidrar til bærekraftsmålene gjennom oppfølging av NTP-målene. Jernbanedirektoratet bidrar også til bærekraftsmål som ikke er dekket av NTP-målene, både i egen virksomhet, f.eks. i arbeidet med likestilling i henhold til likestillings- og diskrimineringsloven og i tjenestene som leveres til samfunnet. For Jernbanedirektoratet gjelder tjenester som leveres til samfunnet spesielt arbeid for anstendig arbeidsliv og mot sosial dumping.

Universell utforming

Det vises til Stortingets vedtak nr. 1233, 15. juni 2021, «*Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer for å sikre at universell utforming av samferdselssektoren innarbeides som et overordnet mål i all transportplanlegging for å oppnå at Norge blir universelt utformet*

innen 2035». Vedtaket ble truffet ved behandlingen av Meld. St. 20 (2020–2021) *Nasjonal transportplan 2022–2033*, jf. Innst. 653 S (2020–2021).

I Prop. 1 S (2022–2023) opplyser Samferdselsdepartementet blant annet at departementet vil følge opp rapport fra Transportøkonomisk institutt (TØI) der kunnskapsgrunnlaget og arbeidet med universell utforming av transportsystemet ble utredet.

Samferdselsdepartementet har i utredningsoppdraget til transportvirksomhetene som del av arbeidet med Nasjonal transportplan 2025–2036 en konkret bestilling om universell utforming (jf. pkt. 8.9 i oppdraget). På bakgrunn av virksomhetens tilbakemelding på dette oppdraget i januar 2023 kan det bli aktuelt å be Jernbanedirektoratet om ytterligere innspill, herunder oppfølging av rapporten fra TØI.

I 2023 skal Jernbanedirektoratet, i nært samarbeid med Statens vegvesen og andre relevante virksomheter, bidra til bedre koordinert assistansetjeneste ved kollektivknutepunktene ved å videreutvikle tilbudet om assistansetjeneste mellom tog, buss og øvrige kollektivtransportmidler som allerede eksisterer på stasjoner/terminaler.

4 ANDRE FØRINGER OG KRAV

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

Regjeringen har fastsatt tre fellesføringer for 2023:

Lærlinger

Statlige virksomheter skal ha lærlinger tilknyttet seg, der antallet lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. Jernbanedirektoratet skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag, og om antall lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at Jernbanedirektoratet arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i Meld. St. 16 (2020-2021) *Utdanning for omstilling – Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning*.

I årsrapporten for 2023 skal Jernbanedirektoratet rapportere på antall lærlinger, om det har vært vurdert å øke antallet og eventuelt innenfor hvilke fag samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Jernbanedirektoratet skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og for hva de har gjort for å oppfylle kravene.

Konsulentbruk

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet og følger de allmenne prinsippene for styring i staten.

Jernbanedirektoratet skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke brukes.

Jernbanedirektoratet skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, herunder om iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter brukes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av ev. kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

Desentralisert arbeid

Jernbanedirektoratet skal vurdere muligheter for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrking av lokale fagmiljøer, som kan gi distriktpolitisk gevinst. Dette vil være særlig aktuelt i forbindelse med utlysning av stillinger, men kan også være aktuelt for ansatte som ønsker dette. Slik desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med mulighet til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal dette begrunnes særskilt. Eksempler på dette vil være dersom det fører til at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. Jernbanedirektoratets ledelse har ansvar for å legge rammene for hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i sin virksomhet etter drøfting med ansatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

Jernbanedirektoratet skal i årsrapporten redegjøre for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomheten og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt økning i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det redegjøres særskilt for årsakene til dette. Departementene skal sammenfatte rapportene fra sine virksomheter. Kommunal- og distriktsdepartementet skal på grunnlag av disse foreta en samlet vurdering av erfaringer med slikt desentralisert arbeid i statlige virksomheter.

4.2 EØS-arbeidet

Regjeringen fører en aktiv europapolitikk for å ivareta norske interesser og bidra til felles europeiske løsninger. *Regjeringens arbeidsprogram for EU- og EØS-saker 2022-2023* understreker at vi fra norsk side skal drive aktiv medvirkning i de prioriterte EØS-sakene og ta i bruk handlingsrommet i EØS-avtalen. Det nordiske samarbeidet er en viktig del av regjeringens europapolitikk, og nordisk samarbeid øker sjansene for gjennomslag på den europeiske arenaen.

Samferdselsdepartementet ønsker å tidlig identifisere saker som er viktige for Norge, og medvirke til at regelverksutformingen blir mest mulig i tråd med norske interesser. Rapporten *Departementenes EØS-arbeid* av juni 2021 understreker viktigheten av riktig gjennomføring av EØS-regelverk. Det skal legges vekt på regelkvalitet, tilgjengelighet og korrekt praktisering, og det er viktig å følge med på rettsutviklingen i EU. For å oppnå dette er et godt samarbeid mellom Samferdselsdepartementet og underliggende virksomheter en nødvendig forutsetning.

Jernbanedirektoratet deltar i en viss grad i regelverksprosessene i EU, særlig gjennom ulike fora som arbeider med regelverksutvikling om digitale mobilitetsløsninger i regi av DG MOVE. For å bidra til at vi på samferdselsområdet samlet sett ivaretar norske interesser på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte, bes Jernbanedirektoratet følge opp krav og frister for EU/EØS-arbeidet i henhold til utredningsinstruksen og Samferdselsdepartementets EØS-strategi. Dette innebærer blant annet at dersom det er utvikling i saker med en politisk dimensjon skal departementet informeres og få referat fra møtene. Når Jernbanedirektoratet deltar i EUs regelverksutforming, skal direktoratet ha tett kontakt med departementet for å bidra til et klart mandat og en koordinert norsk posisjon.

4.3 Lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester og bygge- og anleggsarbeider

Ved inngåelse av kontrakter bør staten bidra til anstendige lønns- og arbeidsvilkår.

I tjenstekontrakter og bygge- og anleggskontrakter over 1,3 mill. kr (ekskl. mva.) som blant annet statlige myndigheter inngår, skal ansatte hos leverandører og underleverandører ikke ha dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtaler, jf. forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

Riksrevisjonens *Revisjonsrapport om statlige virksomheters oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i anskaffelser* viser at undersøkte virksomheter ikke gjennomfører nødvendig kontroll av lønns- og arbeidsvilkår ved kjøp av tjenester og bygge- og anleggskontrakter. Vi viser også til pkt. 5.1 i Dokument 1 (2022–2023) *Riksrevisjonens årlige rapport om revisjon – fra statsbudsjett til statsregnskap*.

I sistnevnte dokument anbefaler Riksrevisjonen at Samferdselsdepartementet følger opp at underliggende virksomheter:

- har etablert systemer og rutiner for å kunne etterleve kravene i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter
- gjennomfører kontrollplikten i forskriften
- dokumenterer sine vurderinger i arbeidet med å kontrollere lønns- og arbeidsvilkår i kontraktene.

Jernbanedirektoratet var en av virksomhetene i Riksrevisjonens undersøkelse. Riksrevisjonen mener direktoratet har fullstendige rutiner for å etterleve forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Departementet ber likevel direktoratet i første tertialrapport 2023 redegjøre for rutinene virksomheten har for å følge opp at forskriften følges og etatens erfaringer, blant annet med å gjennomføre kontrollplikten.

5 STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

5.1 Effektivisering

Jernbanedirektoratet skal i årsrapporten rapportere på tiltak for å effektivisere virksomheten. Et utdrag av indikatorene for drifts- og administrasjonseffektivitet videreføres, og rapporteres på i årsrapporten sammen med nøkkeltall anbefalt av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), jf. pkt. 6.3. Indikatorene settes opp i en tidsserie på tre år.

Budsjettgevinster for endrede jobbreisevaner er omtalt i Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet, pkt. 3.1. For 2023 er gevinstuttaket satt til om lag 20 pst. av reiseutgiftene før koronapandemien. Samferdselsdepartementets andel av gevinstuttaket er fordelt mellom departementet og underliggende etater. Vi ber Jernbanedirektoratet nøye vurdere reiseaktiviteten i 2023. Bruk av ny statlig fellesavtale for flyreiser inngått av DFØ, som gjelder fra 13. juni 2022, vil bidra til lavere reiseutgifter.

5.2 Risikovurderinger og internkontroll

Risikostyring og internkontroll er en vesentlig del av Jernbanedirektoratets interne styring, jf. også Økonomireglementet og krav i instruks.

Jernbanedirektoratet skal ha på plass en god intern styring. Det er viktig at direktoratet gjennom avtalestyring og interne budsjett- og økonomisystemer har god styring av budsjett med tilhørende fullmakter.

Departementet legger til grunn at direktoratets risikovurderinger omfatter risikoer knyttet til hvorvidt de interne målene for virksomheten oppnås. Videre skal det opplyses om vesentlige endringer i risiko knyttet til gjennomføring av budsjettet i form av mer- eller mindreforbruk.

Jernbanedirektoratets risikovurderinger er en viktig del av styringsdialogen med departementet, og skal ligge til grunn for rapportering i tertialrapporter og årsrapport. Direktoratets risikovurdering skal sendes departementet sammen med første tertialrapport, og oppdateres i andre tertialrapport. Direktoratets system for risikovurderinger og bruk av dette i virksomhetsstyringen skal framgå av årsrapporten. Det vises til rapporteringskrav i pkt. 6.

5.3 Innføring av statlig regnskapsstandard

Det er obligatorisk for alle statlige virksomheter å ta i bruk statlige regnskapsstandarder (SRS). Innføringsperioden er på fem år fra 1. januar 2022, og innføringen skjer puljevis. Jernbanedirektoratet, Norsk jernbanemuseum, Vegtilsynet, Statens havarikommisjon for transport, Statens jernbanetilsyn og Samferdselsdepartementet er blant virksomhetene som skal innføre SRS i 2023 og ta i bruk periodiserte regnskap fra 1. januar 2024.

SRS kan legge til rette for et bedre og mer standardisert grunnlag for styringsinformasjon, både i virksomhetens interne styring og departementets overordnede styring. Vi ber virksomhetene i arbeidet med innføringen av SRS vurdere forslag til nøkkeltall som kan være egnet i virksomhetens interne styring og som benchmarking mellom virksomhetene. Som grunnlag for vurderingen av aktuelle nøkkeltall kan virksomhetene utveksle forslag. Departementet kan koordinere dette i en innledende fase. Vi ber derfor Jernbanedirektoratet om forslag til nøkkeltall innen 31. mai 2023. En ev. endring kan være aktuell fra og med 2024.

5.4 Økt arbeidsgiveravgift

Departementet gjør oppmerksom på følgende i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023, pkt. 5.1.4, siste avsnitt: «Det er satt av et sjablonmessig beløp som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor, se punkt 2.4.17 i Prop. 1 S Gul bok (2022–2023). I Revidert nasjonalbudsjett 2023 vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete endringer på kapittel og post.»

6 RAPPORTERING

Vi viser til punkt om rapportering i Instruks for Jernbanedirektoratet. Vedlegg 4 viser rapporteringskrav i årsrapporten og tertialrapportene for Jernbanedirektoratet.

Jernbanedirektoratet skal legge til grunn en konsistent metodikk som sikrer at styringsparameterne er sammenlignbare over år. Tallene alene gir ikke tilstrekkelig grunnlag for å kunne vurdere måloppnåelse og resultater. All rapportering skal derfor inneholde en kvalitativ analyse av sammenhenger og måloppnåelse.

Jernbanedirektoratet skal som vedlegg til tertialrapportene føre en oppdatert oversikt over mottatte oppdrag, med frister og status for disse, jf. vedlegg 3.

6.1 Første tertialrapport

I rapporten for første tertial skal Jernbanedirektoratet gi en kort og overordnet risikovurdering. Risikovurderingen skal inneholde vurderinger av mål, prioriteringer og oppdrag i budsjettåret og ev. på lengre sikt. I risikovurderingene skal det legges vekt på vesentlige avvik fra krav og forventninger i tildelingsbrevet. Ved ev. vesentlige avvik skal risikoreducerende tiltak omtales og gjenværende risiko etter tiltak omtales.

Rapporten skal inneholde regnskapsstatus per 30. april 2023 og prognose for forbruk for hele 2023 samt bruk av fullmakter gitt ved behandlingen av Prop. 1 S (2022–2023) som gjelder forpliktelser ut over budsjettåret.

Rapporteringen til departementet på status i oppfølgingen av egen strategi for samfunnssikkerhet skal få fram forholdet mellom strategiske mål og prioriteringer, og tilhørende aktiviteter og tiltak. Rapportene skal være selvstendige vedlegg til hhv. første og andre tertialrapport. I selve tertialrapporten skal det gis et overordnet sammendrag av rapporten.

Jernbanedirektoratet skal rapportere særskilt grundig på status for innføring av ERTMS. I første tertialrapport må det også gis en vurdering av konsekvensene for implementeringsplanen og ev. konsekvenser for planlagte tilbudsforbedringer på relevante strekninger.

Øvrige rapporteringskrav for første tertialrapport går fram av vedlagte oversikt.

6.2 Andre tertialrapport

I rapporten for andre tertial skal Jernbanedirektoratet gi en oppdatert risikovurdering. Vurderingen skal inkludere ev. forsinkelser i oppdrag som er forutsatt gjennomført, og avvik fra andre forutsetninger og krav i dette tildelingsbrevet.

I tillegg skal etaten rapportere på områder som er spesielt nevnt for rapportering i andre tertial i dette tildelingsbrevet, og risikoområder av betydning for neste års tildelingsbrev. Jernbanedirektoratet skal rapportere særskilt grundig på status for innføring av ERTMS og gi en vurdering av konsekvensene for implementeringsplanen og ev. konsekvenser for planlagte tilbudsforbedringer på relevante strekninger.

Rapporten skal inneholde regnskapsstatus per 31. august 2023 og prognose for forbruk for hele 2023 samt bruk av fullmakter gitt ved behandlingen av Prop. 1 S (2022–2023) som gjelder forpliktelser ut over budsjettåret.

Rapporteringen til departementet på status i oppfølgingen av egen strategi for samfunnssikkerhet skal få fram forholdet mellom strategiske mål og prioriteringer, og tilhørende aktiviteter og tiltak. Rapportene skal være selvstendige vedlegg til hhv. første og andre tertialrapport. I selve tertialrapporten skal det gis et overordnet sammendrag av rapporten.

Dersom det rapporteres om avvik på føringer og krav som skal være fulgt opp i løpet av budsjettåret, skal Jernbanedirektoratet i rapporten forklare om det vil være mulig å følge opp som forutsatt innen utgangen av året, og hvilke tiltak som ev. må iverksettes.

6.3 Årsrapporten

Jernbanedirektoratet skal sende departement årsrapporten for 2023 senest innen 15. mars 2024.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 1.6.1 og 2.3.3 og rundskriv R-115 Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Rapporteringen i årsrapporten skal følge de krav og føringer som er omtalt i dette tildelingsbrevet, og skal inneholde relevant informasjon av betydning for departementets etatsstyring av Jernbanedirektoratet, herunder vurderinger av måloppnåelse også på områder der det ikke eksisterer tallfestede indikatorer.

Årsrapporten skal inneholde nøkkeltall for virksomheten i henhold til DFØs anbefalinger og definisjoner i veiledningsnotat for årsrapporten, samt indikatorer for drifts- og administrasjonseffektivitet gitt av Samferdselsdepartementet:

- Antall ansatte
- Antall avtalte årsverk
- Antall utførte årsverk
- Samlet tildeling post 01–99
- Utnyttelsesgrad post 01–29
- Driftsutgifter
- Lønnsandel av driftsutgifter
- Lønnsutgifter per årsverk
- KPI 4: Andel administrative utgifter (av totale utgifter (kontoklasse 4-7))
- KPI 5: Administrative utgifter per årsverk

Det skal i tillegg presenteres et avgrenset sett nøkkeltall som gir et bilde av Jernbanedirektoratets tjenester, f.eks. volumtall, kvalitetsparametere eller andre nøkkeltall fra årsregnskapet.

Departementet presiserer følgende som skal framgå av årsrapporten:

- En vurdering av hvordan Jernbanedirektoratet bidrar til å nå målene i pkt. 3.8, herunder hvordan etaten følger opp bærekraftsmålene. Etaten skal synliggjøre de mål etaten påvirker mest positivt og negativt. Rapporteringen skal omfatte korte omtaler av bærekraftsmål som Jernbanedirektoratet påvirker gjennom NTP-målene - og på hvilken måte. Det skal gis en tilsvarende omtale for bærekraftsmål som ikke dekkes av NTP-målene.
- Vurderinger og analyser av utviklingen under hvert av målene i pkt. 3. I tillegg til styringsparameterne skal øvrig relevant og tilgjengelig informasjon benyttes.
- Status for tilstanden innen etatens ansvarsområde, herunder om etatens prioriteringer gjennom året har påvirket status og etatens overordnede risikovurderinger.

- En overordnet tilstandsvurdering av etatens internkontroll, herunder om det er avdekket avvik eller vesentlige svakheter i etatens internkontroll, og hvilke tiltak som eventuelt er iverksatt.
- Redegjørelse for oppfølging av bestemmelsene i likestillings- og diskrimineringsloven, som arbeidsgiver og offentlig myndighet.
- Oversikt over oppdrag fra departementet som fortsatt er pågående og oppdrag som er avsluttet per 31. desember 2023.

Årsrapport med årsregnskap skal publiseres på etatens nettsider innen 1. mai, etter behandling av rapporten på etatsstyringsmøte. Revisjonsberetningen skal publiseres innen 1. mai og sammen med årsrapporten. Dersom revisjonsberetningen ikke foreligger innen denne fristen, skal beretningen publiseres så snart den foreligger.

7 BUDSJETTILDELING OG FULLMAKTER

Stortinget vedtok 20. desember 2022 statsbudsjettet for 2023, jf. Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet, Prop. 1 S Tillegg 1 (2022–2023) og Innst. 13 S (2022–2023).

7.1 Bevilgninger

Kap. 1330 Særskilte transporttiltak og kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Kap.	Post	Formål	Kroner
1330		Særskilte transporttiltak	
	76	Reiseplanlegger og elektronisk billettering, <i>kan overføres</i>	82 800 000
	77	Kjøp av tjenester fra Entur AS	20 000 000
1352		Jernbanedirektoratet	
	01	Driftsutgifter	367 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter –utredninger, <i>kan overføres</i>	135 900 000
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	5 207 100 000
	71	Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 838 800 000
	73	Kjøp av infrastrukturtenester – investeringer, <i>kan nyttes under post 74</i>	17 482 500 000
	74	Tilskudd til togmateriell mv.	201 200 000
	75	Tilskudd til godsoverføring fra vei til jernbane	94 900 000
	76	Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren	25 000 000

Kap. 4330 Særskilte transporttiltak og kap. 4352 Jernbanedirektoratet:

Kap.	Post	Formål	Kroner
4330	01	Særskilte transporttiltak Gebyrer	20 000 000
4352	01	Jernbanedirektoratet Diverse inntekter	4 500 000

7.2 Budsjettmessige forutsetninger og føringer

Jernbanedirektoratet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2023 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2. Jernbanedirektoratet må tilpasse det samlede aktivitetsnivået til etatens budsjettamme slik at det ikke pådras utgifter uten at det er budsjettmessig dekning.

Jernbanedirektoratet har fått delegert etatsstyring for Norsk jernbanemuseum. Midler til museet inngår i bevilgningen på kap. 1352, post 01. Det er på denne posten satt av om lag 36 mill. kr til driften av museet i 2023.

7.3 Fullmakter

Nedenfor følger en oversikt over fullmakter som Samferdselsdepartementet delegerer til Jernbanedirektoratet. Det gjelder budsjettfullmaktene som Stortinget vedtok ved behandlingen av Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet og Prop. 1 S Tillegg 1 (2022-2023), jf. Innst. 13 S (2022–2023), fullmakter som er delegert til Samferdselsdepartementet etter bevilgningsreglementet og (ev.) andre fullmakter. Eksisterende fullmakter og de som meddeles der, er en del av budsjettildelingen. I vedlegg 2 er fullmaktene gjengitt i sin helhet.

Samferdselsdepartementet delegerer følgende fullmakter som ble vedtatt ved Stortingets behandling av statsbudsjettet til 2023, til Jernbanedirektoratet:

- merinntektsfullmakt knyttet til kap. 1352, post 01, jf. kap. 4352, post 01
- tilsagnsfullmakt knyttet til kap. 1352, post 74
- starte opp, herunder foreta bestillinger og gi tilsagn, om kjøp av 25 nye lokal- og regionaltog innenfor en kostnadsramme for 3 728 mill. kr
- forplikte staten for fremtidige budsjettår ut over gitt bevilgning og gi tilsagn om tilskudd til kjøp av persontransport med tog på kap. 1352, post 70
- restverdisikring av eksisterende materiell, oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell
- Valutakursjustere kostnadsramme for kjøp av langdistansetog.

Videre delegeres denne fullmakten til Jernbanedirektoratet:

- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret.

7.4 Tildeling

Under henvisning til overnevnte og § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet med dette til disposisjon for Jernbanedirektoratet de bevilgningene som er omtalt i dette brevet.

Med hilsen

Are Forbord (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sigrid Dahl Grønnevet
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen

Vedlegg

Vedlegg 1 Styringskalender 2023 - Jernbanedirektoratet

Måned	Aktivitet	Dato
Januar	<ul style="list-style-type: none">Etatsstyringsmøte – med statsråden	31. januar kl.13:30
Februar	<ul style="list-style-type: none">Forklaringer til statsregnskapet 2021Innspill til tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2023 (RNB) til SD	14. februar Medio februar
Mars	<ul style="list-style-type: none">Årsrapport for 2022 til SDEtatsstyringsmøte – årsrapporten for 2022	15. mars Mars/april
April/mai	<ul style="list-style-type: none">Foreløpige budsjetttrammer 2024 fra SDFrist for publisering årsrapport	Ultimo april 1. mai
Juni	<ul style="list-style-type: none">Tertialrapport 1 for 2023 til SDOverordnet risikovurdering til SDRapport om samfunnssikkerhet Kontaktmøte om samfunnssikkerhetEtatsstyringsmøte – tertialrapport 1	10. juni 10. juni 10. juni Medio juni Ultimo juni
September	<ul style="list-style-type: none">Innspill til nysalderingen av statsbudsjettet 2023 til SD	september/oktober
Oktober	<ul style="list-style-type: none">Tertialrapport 2 for 2023 til SDEtatsstyringsmøte – tertialrapport 2 Regjeringen fremmer Prop. 1 (2023–2024) for Stortinget	10. oktober oktober/november Primo oktober
November	<ul style="list-style-type: none">Utkast til tildelingsbrev 2024 fra SD	Medio november
Desember	<ul style="list-style-type: none">Grunnlagsmateriale statsbudsjettet 2025 til SDKontaktmøte om samfunnssikkerhetTildelingsbrev 2024 fra SD	Primo desember Medio desember Ultimo desember

Vedlegg 2: Fullmakter 2023 – Jernbanedirektoratet

1. Fullmakter vedtatt av Stortinget

Ved behandlingen av Prop. 1 S (2022–2023), Prop. 1 S Tillegg 1 (2022–2023), jf. Innst. 13 S (2022–2023), vedtok Stortinget bl.a. fullmaktene under for Samferdselsdepartementet. Disse er videredelegert til Jernbanedirektoratet, jf. pkt. 7 i tildelingsbrevet.

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2023 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1352 post 01	kap. 4352 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2023 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1352		Jernbanedirektoratet	
	74	Tilskudd til togmateriell mv.	750 mill. kroner

IV

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2023 kan:

1.

starte opp, herunder foreta bestillinger og gi tilsagn i dette investeringsprosjektet:	Virksomhet	innenfor en kostnadsramme på:
Kjøp av 25 nye lokal- og regiontog	Norske tog AS	3 728 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår, innenfor kostnadsrammen for prosjektet. Kostnadsrammen er oppgitt i 2023-kroner.

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for kjøp av transporttjenester

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2023 kan forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning og gi tilsagn om tilskudd inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1352		Jernbanedirektoratet		
	70	Kjøp av persontransport med tog	8 200 mill. kroner	1 900 mill. kroner

Andre fullmakter

IX

Restverdisikring for eksisterende materiell, oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2023 for det togmateriellet som inngår i statens kjøp av persontransporttjenester med tog på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan:

- a. gi en restverdigaranti for bokførte verdier på inntil 7 993 mill. kroner
- b. gi ytterligere restverdigaranti til oppgraderinger og nyinvesteringer innenfor en ramme på inntil 11 954 mill. kroner. Det legges til grunn 75 pst. restverdigaranti.

XI

Fullmakt til å valutakursjustere kostnadsramme

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet kan valutakursjustere den tidligere vedtatte kostnadsrammen på 8 054 mill. kroner (2022-kroner) for kjøp av nye langdistansetog.

Merknad til Jernbanedirektoratet: Jernbanedirektoratet er fremdeles kun delegert deler av kostnadsrammen tilsvarende 7 205 mill. 2022-kroner, jf. omtale i tildelingsbrevet for 2022.

2. Fullmakt etter bevilgningsreglementet

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret

Finansdepartementet har i rundskriv R-110 av 10. november 2022 fastsatt fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet. Samferdselsdepartementet delegerer til Jernbanedirektoratet fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2023, jf. pkt. 2.3 i rundskrivet. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av etaten, f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester. Etaten må kunne dekke inn utgiftene i forbindelse med avtalene innenfor et uendret bevilgningsnivå på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 01 Driftsutgifter, i hele avtaleperioden. For alle avtaler ut over budsjettåret må Jernbanedirektoratet nøye vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Ved vurderingen skal

hensynet til den framtidige handlefriheten veie tungt. Dette gjelder særlig når avtalene går over flere år.

Dersom fullmakten ikke blir benyttet etter forutsetningene, kan Samferdselsdepartementet trekke den tilbake. I forklaringene til statsregnskapet for 2023 må Jernbanedirektoratet vise at de disposisjonene som er gjort, ligger innenfor fullmakten.

Ved inngåelse av nye avtaler må Jernbanedirektoratet nøye vurdere de budsjettmessige konsekvensene av avtalene. Dersom det ikke er budsjettmessig dekning for en avtale, må den legges fram for Samferdselsdepartementet før den blir inngått, slik at ev. behov for bevilgninger kan bli vurdert i de ordinære budsjettprosessene.

Vedlegg 3: Oppdrag

Nr.	Navn på oppdrag	Oppdrag	Mål i tildelingsbrevet	Status	Frist
1	Fleksibilitet i avganger	Jernbanedirektoratet skal, i samråd med BN, utrede om ev. fleksibilitet i avganger for persontog i perioder med godstogrush vil gi økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Utredningen skal omfatte en vurdering av om det bør gjøres endringer i praksis for ruteplan og ruteleietildeling, i jernbaneforskriftens § 9-5 eller i direktoratets kjøp av persontransport, og foreslå ev. konkrete endringer. Oppdraget må sees i sammenheng med direktoratets pågående arbeid med helhetlig strategi, hvor Jernbanedirektoratet er bedt om mer overordnede vurderinger om fordelingen av gods- og persontrafikk i rutetildelingen.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	01.07.2023
2	Evaluering av praktisering av ruteleier	Jernbanedirektoratet skal, i samråd med Bane NOR, gjennomføre en evaluering av dagens praktisering av tildeling av ruteleier, spesielt jernbaneforskriften § 9-5, annet ledd om å tildele ruteleier etter en annen rekkefølge enn bestemmelsens første ledd (som lister prioriteringskriteriene med persontransport først) «hvis transporttjenesten har vesentlig større betydning for samfunnet enn andre tjenester som derved utelukkes». Evalueringen skal belyses med regneeksempler.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	31.03.2023
3	Godstøtteordning	Med utgangspunkt i igangsatt evaluering av godstøtteordningen, og forventet utvikling i de økonomiske rammebetingelsene for godsnæringen, foreslå hvordan denne støtteordningen bør følges opp etter at ordningen løper ut i 2023.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	17.04.2023

Nr.	Navn på oppdrag	Oppdrag	Mål i tildelingsbrevet	Status	Frist
4	Vurdering av ytelsesordningen	Vurdere, i samråd med SJT og BN, om ytelsesordningen som forvaltes av BN, jf. jernbaneforskriften § 6-6 (som skal kompensere togselskapene ved feil på infrastruktur), fungerer etter hensikten, dvs. «å oppmuntre til å redusere forstyrrelser på jernbanenettet til et minimum og forbedre jernbanenettets ytelse», og vurdere eventuelle endringer for å øke måloppnåelsen. Det skal herunder vurderes om økning i satsene for kompensasjon kan bidra til å øke måloppnåelsen og om hvordan dette eventuelt reguleres nærmere f.eks. i avtalen mellom direktoratet og BN.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	01.07.2023
5	Vurdering av EØS-rettslig handlingsrom	Jernbanedirektoratet skal vurdere handlingsrommet for bruk av unntaksbestemmelser i kollektivtransportforordningen for å kunne direktetildele persontogkontrakter, særlig om vilkårene i unntaket i artikkel 5 nr. 4a er anvendelige for norske forhold på lengre sikt. Vurderingen vil danne grunnlag for videre dialog med EU om unntak fra deler av bestemmelsene i EUs fjerde jernbanepakke.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	01.10.2023
6	Oslo-København	Jernbanedirektoratet skal utrede en samordningsløsning for dagtog mellom Oslo og København for å sikre gode korrespondanser mellom eksisterende togtilbud Oslo-Gøteborg og Gøteborg-København. I tillegg skal Jdir utrede mulighet for en gjennomgående salgs- og billetteringsløsning.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	31.03.2023
7	Økonomiske forutsetninger for nattogtilbud til København	Jernbanedirektoratet bes om å igangsettes videre sonderinger med aktuelle togoperatører for å få mer innsikt i de overordnede økonomiske forutsetningene for å etablere et nattogtilbud til København.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	31.03.2023

Nr.	Navn på oppdrag	Oppdrag	Mål i tildelingsbrevet	Status	Frist
8	Vurdering av forlengelse av nattogtilbud	Jernbanedirektoratet skal vurdere om det finnes et tilstrekkelig reisemarked for å forlenge eksisterende nattogtilbud Stockholm-Duved/Storlien videre til/fra Trondheim etter at Meråkerbanen er elektrifisert i 2024. Jdir bes å gå i dialog med Trafikverket og eksisterende togoperatør SJ AB for å avklare om det er praktisk mulig å forlenge avgangene på norsk side gitt infrastruktur og tilgjengelige kjøretøy samt vurdere om dette er tiltak Jdir vil anbefale sett hen til beslaglegging av infrastrukturkapasitet og offentlige midler. Jdir bes, hvis hensiktsmessig å utarbeide et beslutningsgrunnlag for et evt offentlig kjøp.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud		31.03.2023
9	Helhetlig risikostyrings-system	Jernbanedirektoratet skal utarbeide et forslag til utvikling av et mer helhetlig risikostyringsystem for sektoren, som også omfatter håndtering av risiko som oppstår i samhandling mellom Jernbanedirektoratet og Bane NOR. I vurderingene av hvordan et slikt helhetlig risikosystem kan se ut, må det også vurderes om det skal legges en differensiert tilnærming til risiko til grunn, og innføres en tiltakstrapp som definerer oppfølging ved store økninger i risiko eller ved vedvarende høy risiko. Jernbanedirektoratet skal samarbeide med Bane NOR i gjennomføringen av dette oppdraget.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	31.03.2023
10	Gjennomgang av jernbanesektoren	Jernbanedirektoratet skal bidra i arbeidet med gjennomgangen av jernbanesektoren og særskilt når det gjelder området sterkere og bedre statlig styring av sektoren. SD vil oversende/har oversendt konkrete spørsmål med frister.	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	Ikke fastsatt

Nr.	Navn på oppdrag	Oppdrag	Mål i tildelingsbrevet	Status	Frist
11	Sektorvise responsmiljøer	<p>Departementet viser til bestilling fra SD nr. 5 i supplerende tildelingsbrev nr. 3, datert 4. april 2022. SD har besluttet at det skal etablere sektorvise responsmiljøer (SRM) i transportsektoren. Jernbanedirektoratet har på oppdrag fra SD utredet SRM i jernbane og kollektivsektoren. I tråd med direktoratets anbefaling har SD besluttet at en SRM i jernbane- og kollektivsektoren legges til Bane NOR og inngår som del av avtalestyringen. Bane NOR gis frihet til å finne den mest praktiske organiseringen, inkl. samhandling med eksterne aktører. Jernbanedirektoratet, i samarbeid med Bane NOR og evt. andre aktuelle aktører, bes utarbeide mandat og kravspesifikasjon for SRM, og å estimere etablerings- og driftskostnader. Det tas sikte på etablering av funksjonen informasjonsdeling (såkalt Information Sharing and Analysis Senter ISAC), med fokus på skinnegående transport i 2023. Det forventes at arbeidet med SRM skjer på tvers av sektorene. Utkast til mandat skal oversendes for godkjenning i SD innen 30. januar 2023.</p>	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud	Nye oppdrag i 2023	30.01.23
12	Driftsstabilitet og avvikshåndtering	<p>Videreføre arbeidet med driftsstabilitet og avvikshåndtering i tråd med direktoratets forslag av 8. november, herunder utvide tiltaksplanen for bedre driftsstabilitet med ett nytt tiltak som foreslått, og etablere den foreslåtte programstrukturen. Direktoratet skal, i samråd med Bane NOR, innen 15. oktober 2023 levere en rapport med vurdering av måloppnåelse og risiko samt forslag til ytterligere tiltak i regi av programmet som bør iverksettes i 2024. Som del av dette skal det inngå en redegjørelse for dagens praksis for stengninger for arbeid i spor, og en vurdering av om denne bør justeres, jf. innspill fra både persontogoperatører og godsselskap.</p>	Gode kundeopplevelse gjennom høy driftsstabilitet og god avvikshåndtering	Nye oppdrag i 2023	15.10.2023
13	Mål for oppetid, punktlighet og regularitet	<p>Foreslå hensiktsmessige strekningsvise mål og rapportering for oppetid, punktlighet og regularitet, herunder vurdere egne mål for rushtid.</p>	Gode kundeopplevelse gjennom høy driftsstabilitet og god avvikshåndtering	Nye oppdrag i 2023	01.05.2023

Nr.	Navn på oppdrag	Oppdrag	Mål i tildelingsbrevet	Status	Frist
14	Tilgangsavtaler	Jernbanedirektoratet skal bidra i forbindelse med gjennomgang av tilgangsavtalene med togselskapene, særlig med tanke på å sikre at avtalevilkårene er balanserte og gir en sammenhengende insentivstruktur for å oppnå de jernbanepolitiske målene. Arbeidet gjelder både tilgangsavtalen mellom Entur og persontogselskapene, tilgangsavtalen mellom Norske tog AS og persontogselskapene og dagens avtale om sportilgang (AST). Departementet vil komme nærmere tilbake om innretningen av arbeidet.	Gode kundeopplevelse gjennom høy driftsstabilitet og god avvikshåndtering	Nye oppdrag i 2023	Ikke fastsatt
15	Utvikling av billettprodukter for å stimulere til økt kollektivbruk utenfor eget fylke blant ungdom	Jernbanedirektoratet gis i oppdrag å vurdere hvordan det kan utvikles nye billettprodukter for å stimulere til økt kollektivbruk utenfor eget fylke blant ungdom.	Folk kan reise sømløst med tog og annen kollektivtransport	Nye oppdrag i 2023	1.04.2023
16	Redegjørelse for aktiviteter i ERJU	Jernbanedirektoratet skal redegjøre for de ulike aktivitetene i ERJU, herunder arbeidet i System Pillar, vurdere nytteverdien av norsk deltagelse og hvilke eventuelle tiltak som kan ytterligere øke nytteverdien som bidrag til å oppnå de transportpolitiske målsettingene. Vurderingen skal ta utgangspunkt i at formålet med deltagelsen er å bidra til et tett og godt samarbeid mellom direktoratet som representant for myndighetene, forskningsmiljøene og industrien slik at det utvikles, prøves ut og tas i bruk gode nye løsninger for fremtidens transportbehov.	Jernbanesektoren er innovativ, deler data og utnytter ny teknolog	Nye oppdrag i 2023	30. 09.23

Nr.	Navn på oppdrag	Oppdrag	Mål i tildelingsbrevet	Status	Frist
17	Arealregnskap	<p>Jernbanedirektoratet skal vurdere utvikling av og innføring av arealregnskap for Bane NOR sine prosjekter. Et slikt arealregnskap bør være konsistent innen sektoren og omforent med Miljødirektoratet, og vi ber Jernbanedirektoratet samarbeide med Bane NOR og øvrige relevante virksomheter og ser hen til rapportering til KOSTRA. Merverdien utover eksisterende systemer for vurdering av konsekvenser må vurderes før det ev. innføres.</p>	Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål	Nye oppdrag i 2023	31.12.2023

	Rapporteringskrav		Rapport				Kommentar
	Styringsparameter	Annen rapp.	T1	T2	Årsrapport	Annen frist	
Mål							
1. Heltelig og koordinert drift og utvikling av et attraktivt jernbanetilbud							
<i>Fast oppfølging av NTP-indikatorer</i>							
Netto nytte i porteføljen		X	X				Fremlegg av porteføljeprioritering og T1. Prosjekter i jernbanesektoren i porteføljen presentert i tabell 12.2 i NTP over 1 mrd. Kr.
Endring i investeringskostnad siden NTP 2018-2029		X	X				Fremlegg av porteføljeprioritering og T1. Prosjekter i jernbanesektoren i porteføljen presentert i tabell 12.2 i NTP over 1 mrd. Kr.
<i>Styringsparametere og annen styringsinformasjon</i>							
Status for effektpakker	X		X	X			Omtale av prosjektene med status, risikovurdering og risikohåndtering.
Utvikling i antall passasjerer og mengde transportert gods		X			X		
2. God kundeopplevelse gjennom høy driftsstabilitet og god avvikhåndtering							
<i>Fast oppfølging av NTP-indikatorer</i>							
Endring i reisetid		X			X		Endring i reisetid som følge av tilbudsforbedringer.
Driftsstabilitet for person- og godstog	X	X	X	X	X		Rapporteres for parametere opetid, regularitet, punktlighet samlet og punktlighet for Gardermobanen i pst. I tillegg rapporteres strekningsvis driftsstabilitet.
<i>Styringsparametere og annen styringsinformasjon</i>							
Kundetilfredshet ved avvik	X				X		
KTU per togselskap og strekning	X				X		
3. SD får analyser og beslutningsgrunnlag med høy kvalitet og relevans							
Egenevaluering av hvordan leveransen har bidratt til bedre kunnskaps- og beslutningsgrunnlag	X		X	X			
4. Folk kan reise sømløst med tog og annen kollektivtransport							
<i>Styringsparametere og annen styringsinformasjon</i>							
Antall reisende som benytter takstamarbeidsavtaler		X		X			
KTI sømløshet	X				X		Suppleres med omtale og vurdering av resendes opplevelse av sømløs reise.
Antall jernbanestasjoner som er tilgjengelige eller universelt utformet	X				X		
5. Jernbanesektoren er innovativ, deler data og utnytter ny teknologi							
<i>Fast oppfølging av NTP-indikatorer</i>							
Redegjørelse for hvordan styringsmål blir fulgt opp		X	X	X	X		
<i>Styringsparametere og annen styringsinformasjon</i>							
6. Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål							
<i>Fast oppfølging av NTP-indikatorer</i>							
Endring i klimagassutslipp fra transportsektoren		X			X		
Netto antall dekar inngrep i naturområder med nasjonal eller vesentlig regional verdi		X	X	X	X		
<i>Styringsparametere og annen styringsinformasjon</i>							
Klimaeffekt fra jernbanesektorens anleggsvirksomhet, drift og vedlikehold.		X			X		Hvis Jernbanedirektoratet oppgir utslipp utover dette, må det fremgå tydelig at disse utslippene ikke teller på det norske utslippsregnskapet.
Rapportere på arbeidet med før- og etterundersøkelser for naturmangfold					X		
Rapportere på hvordan det arbeides med å begrense plastforsøpling og spredning av mikroplast					X		
Jordbruksareal som går tapt som følge av utbygging av jernbaneinfrastruktur fordelt på arealtypene fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite		X			X		
Reduksjon i antall personer utsatt for et innendørs døgnequivalemt støynivå over 38 dB					X		
7. Nullvisjon for drepte og hardt skadde							
<i>Fast oppfølging av NTP-indikatorer</i>							
Endring i antall drepte og hardt skadde	X		X	X	X		
<i>Styringsparametere og annen styringsinformasjon</i>							
Fellesføringer							
Samfunnsikkerhet og egen strategi	X		X	X	X		Hovedrapportering i vedlegg til T1 og T2
Oppfølging av FNs mål for bærekraftig utvikling		X			X		
Følge opp Riksrevisjonens revisjonsrapport om statlige virksomheters oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i anskaffelser, jf. punkt 4.3 i tildelingsbrevet					X		
Arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse, jf. punkt 4.1 i tildelingsbrevet.					X		
Lærlinger i virksomheten		X			X		
Vurdere muligheter for økt bruk av desentralisert arbeid, jf. punkt 4.1 i tildelingsbrevet					X		
Overordnet risikovurdering	X		X	X			Overordnet risikovurdering
Internkontroll	X				X		Rapporteres om vesentlige svakheter og avvik avdekket av kontrollen, samt forbedringstiltak.
Regnskapsstatus kap./post	X		X	X			
Prognose forbruk kap./post	X		X	X			
Bruk av fullmakter	X		X	X	X		Skal vise prognostisert forbruk for hele budsjettåret
Årsregnskap	X				X		
Effektivt ressursbruk							
Utvikling i antall ansatte		X			X		
Antall ansatte per 31.12		X	X		X		Antall ansatte 31.12.21 og 31.12.22. Redegjøre for utvikling
Antall årsverk		X			X		Sammenligne 2022 og 2023
Samlet tildeling post 01-99		X			X		

	Rapporteringskrav		Rapport				Kommentar
	Styringsparameter	Annen rapp.	T1	T2	Årsrapport	Annen frist	
Utnyttelsesgrad post 01-29		X			X		
Driftsutgifter		X			X		
Lønnsandel av driftsutgifter		X			X		
Lønnsutgifter per årsverk (KPI1)	X		X	X	X		Inndata skal også oppgis (lønn og sosiale utgifter)
Andel administrative utgifter (KPI4)	X		X	X	X		Inndata skal også oppgis (administrasjonsutgifter)
Administrative utgifter per årsverk (KPI5)	X		X	X	X		

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2438-8

30. mars 2023

Statsbudsjettet 2023 - supplerende tildelingsbrev nr. 1 - overføring av ubrukte bevilgninger fra 2022 og finansiering av konsulentoppdrag

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 av 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet. Dette supplerende tildelingsbrevet gjelder overføringer av ubrukte bevilgninger fra 2022 til 2023 og ordning for finansiering av to oppdrag som gjennomføres av ekstern konsulent.

1. Overføring av ubrukte bevilgninger fra 2022

Finansdepartementet har godkjent å overføre disse ubrukte bevilgningene fra 2022 til 2023 på kap. 1330 Særskilte transporttiltak og kap. 1352 Jernbanedirektoratet:

Kap.	Post	Benevning	Beløp (kr)
1330		Særskilte transporttiltak	
	76	Reiseplanlegger og elektronisk billettering	15 953 000
1352		Jernbanedirektoratet	
	01	Driftsutgifter	18 929 000
	21	Spesielle driftsutgifter	18 000 000
	70	Kjøp av persontransport med tog	836 400 000

Overføringene er delvis i samsvar med Jernbanedirektoratets søknad i brev av 14. februar 2023. Overføringen på kap. 1330, post 76, er justert for senere ompostering i statsregnskapet, jf. Jernbanedirektoratets brev av 17. februar 2023 med korrigerede forklaringer til statsregnskapet 2022.

De stilles med dette til disposisjon for Jernbanedirektoratet.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Linn Hokholt
22 24 82 42

2. Finansiering av konsulentoppdrag

Vi viser til dialog om dekning av utgifter for to eksterne konsulentoppdrag som gjennomføres for Samferdselsdepartementet; en ekstern kartlegging av organisatoriske og styringsmessige utfordringer i jernbanesektoren, og en ekstern gjennomgang av Follobanen. Utgiftene for disse oppdragene, på til sammen om lag 6,3 mill. kroner, skal dekkes av Jernbanedirektoratet over kap. 1352, post 21. Vi ber direktoratet ta høyde for dette i sin planlegging.

Med hilsen

Sigrid Dahl Grønnevet (e.f.)
avdelingsdirektør

Linn Hokholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2438-21

11. mai 2023

Statsbudsjettet 2023 - Supplerende tildelingsbrev nr. 2

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 av 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet (Jdir). I dette supplerende tildelingsbrevet tar departementet opp disse sakene:

1. Oppdrag om å utarbeide helhetlig plan for risikohåndtering i ERTMS-prosjektet
2. Foreløpig mandat for sektorvis responsmiljø i jernbane- og kollektivsektoren

1. Oppdrag om å utarbeide helhetlig plan for risikohåndtering i ERTMS-prosjektet

Samferdselsdepartementet viser til fagmøte om ERTMS-prosjektet med Jdir, Bane NOR SF, Statens jernbanetilsyn og Norske tog AS som ble holdt 29. mars 2023. Departementet er kjent med at det er forsinkelser i ERTMS-prosjektet, og at risiko knyttet til kostnad og framdrift fortsatt er høy. I tildelingsbrevet for 2023 var derfor Samferdselsdepartementet tydelig på at dette er et høyt prioritert område som Jdir må følge opp særskilt. Innføring av ERTMS er en viktig effektpakke for hele jernbanesystemet, og prosjektet har mange avhengigheter. Gamle togsett må være tilpasset ERTMS når det nye systemet innføres på de ulike jernbanestrekningene, og ERTMS må være innført på de strekningene som skal trafikkeres av nye togsett som leveres med nytt system. Risiko knyttet til ERTMS kan påvirke framdriften for andre effektpakker som per i dag er i rute.

For å styrke samarbeidet mellom aktørene og koordineringen av prosjektet ytterligere, gir SD oppdrag til Jdir om å utarbeide en helhetlig plan for risikostyring i ERTMS-prosjektet. Vi gjør oppmerksom på at Jdir i tillegg skal rapportere grundig og særskilt på status for innføring av ERTMS til første tertialrapport, jf. tildelingsbrev for 2023. Her skal det gis en vurdering av konsekvensene for implementeringsplanen og ev. konsekvenser for planlagte tilbudsforbedringer på relevante strekninger.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Linn Hokholt
22 24 82 42

Bane NOR, Norske tog og Statens jernbanetilsyn orienteres om at oppdraget er gitt til Jdir i eget brev.

Nr.	18-2023
Navn på oppdrag	Helhetlig plan for risikostyring i ERTMS-prosjektet
Oppdrag	Jernbanedirektoratet skal utarbeide og følge opp en helhetlig plan for risikostyring i ERTMS-prosjektet. Planen skal sikre at Jernbanedirektoratet, Bane NOR, Norske tog og Statens jernbanetilsyn deler relevant informasjon tidlig, har felles forståelse av status og risikobilde for gjennomføring av prosjektet og hvilke risikoreducerende tiltak som samlet sett bør iverksettes i sektoren og hvordan de virker sammen. Jernbanedirektoratet er koordinerende organ i jernbanesektoren og skal utarbeide planen i samarbeid med Bane NOR, Statens jernbanetilsyn og Norske tog. Omtale av status for oppfølging av planen inkluderes i rapporteringen for ERTMS-prosjektet i forbindelse med tertialrapportene.
Mål i tildelingsbrevet	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud
Status	Nye oppdrag i 2023
Frist	15. juni 2023

2. Foreløpig mandat for sektorvis responsmiljø (SRM) i jernbane- og kollektivsektoren

Jdir har på oppdrag fra SD utredet organisering av et sektorvis responsmiljø for digitale hendelser (SRM) i jernbane- og kollektivsektoren.

I utredningen anbefales etablering av et SRM med funksjonen informasjonsdeling (såkalt Information Sharing and Analysis Centre ISAC), og videre kapasiteter til koordinering og støtte, med fokus på skinnegående transport i 2023. SD støtter anbefalingen i utredningen.

I tråd med direktoratets anbefaling har SD besluttet at et SRM i jernbane- og kollektivsektoren legges til Bane NOR og inngår som del av avtalestyringen med direktoratet. Bane NOR skal utarbeide en prosjektplan for implementeringen som skal inngå i avtalerapporteringen med direktoratet. Prosjektplanen skal vise hvordan prosjektet organiseres og hvordan de øvrige aktørene involveres.

Jdir har på oppdrag fra SD utarbeidet forslag til mandat for SRM i jernbane- og kollektivsektoren. Forslaget er lagt til grunn for foreløpig mandat som følger vedlagt. Det følger av Jdirs utkast at Bane NOR skal utarbeide en kravspesifikasjon. Denne skal oversendes SD for godkjenning innen 10. august 2023. Mandatet vil så bli revidert.

Med hilsen

Sigrid Dahl Grønnevet (e.f.)
avdelingsdirektør

Linn Hokholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg

Kopi
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/2438-

Dato
23. juni 2023

Statsbudsjettet 2023 - Supplerende tildelingsbrev nr. 3 - Stortingets behandling av Prop. 118 S (2022-2023) og Innst. 490 S (2022-2023)

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 av 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet (Jdir). I dette supplerende tildelingsbrevet tar departementet opp disse sakene:

- Bevilgningsendringer og endrede fullmakter for Jdir som følge av Stortingets behandling av Prop. 118 S (2022-2023) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2023* og Innst. 490 S (2022-2023)
- Oppdrag nr. 19-2023 – Videreutvikling av et helhetlig risikostyringssystem for jernbanesektoren
- Oppdrag nr. 20-2023 – Nye sosiale rabatter for ungdom og rushtidsbegrensning

1. Bevilgningsendringer og endrede fullmakter

Ved Stortingets behandling av Prop. 118 S (2022-2023) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2023* og Innst. 490 S (2022-2023), 16. juni 2023 vedtok Stortinget bevilgningsendringer under programområdene Særskilte transporttiltak og Jernbaneformål:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1330		Særskilte transporttiltak	
	76	Reiseplanlegger og elektronisk billettering, <i>kan overføres</i> , økes med fra 82 800 000 kroner til 84 569 000 kroner	1 769 000
	77	Kjøp av tjenester med Entur, <i>kan overføres</i> , økes med fra 20 000 000 kroner til 20 427 000 kroner	427 000
1352		Jernbanedirektoratet	

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Linn Hokholt
22 24 82 42

01	Driftsutgifter, økes med fra 367 200 000 kroner til 372 928 000 kroner	5 728 000
21	Spesielle driftsutgifter – utredninger, <i>kan overføres</i> , økes med fra 135 900 000 kroner til 138 803 000 kroner	2 903 000
70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i> , økes med fra 5 207 100 000 kroner til 5 318 320 000 kroner	111 220 000
71	Kjøp av infrastrukturtjenester – drift og vedlikehold, <i>kan nyttes under post 70</i> , økes med fra 7 838 800 000 kroner til 8 011 231 000 kroner	172 431 000
73	Kjøp av infrastrukturtjenester – investeringer, <i>kan nyttes under post 74</i> , økes med fra 17 482 500 000 kroner til 17 855 913 000 kroner	373 413 000
74	Tilskudd til togmateriell mv., <i>kan overføres</i> , reduseres med fra 201 200 000 kroner til 136 397 000 kroner	64 803 000
75	Tilskudd til godsoverføring fra vei til bane, økes med fra 94 900 000 kroner til 96 927 000 kroner	2 027 000
76	Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren, øker med fra 25 000 000 kroner til 27 534 000 kroner	2 534 000

Om budsjettendringene og fullmaktene

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet bevilgningene over på kap. 1330 og 1352 til disposisjon for Jernbanedirektoratet i 2023 og delegerer de fullmaktene som er omtalt i brevet, til Jernbanedirektoratet.

Det forutsettes at bevilgningene benyttes i tråd med føringene i Prop. 118 S (2022–2023) og Innst. 490 S (2022–2023), departementets merknader i dette brevet, og i tråd med prinsippene som følger av Stortingets bevilgningsreglement. For øvrig vises det til kravene og føringene omtalt i tildelingsbrevet for 2023 til Jernbanedirektoratet.

Kap. 1330 Særskilte transporttiltak

Post 76 Reiseplanlegger og elektronisk billettering

Bevilgningen er økt med 1,8 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet.

Post 77 Kjøp av tjenester fra Entur AS

Bevilgningen er økt med 0,43 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet.

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen er økt med 5,7 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Beløpet er fordelt med 1 715 000 kroner til underpost 1 Lønn og godtgjørelser, og 4 013 000 kroner til underpost 2 Varer og tjenester.

Post 21 spesielle driftsutgifter – utredninger, kan overføres

Bevilgningen er økt med 2,9 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet.

Post 70 Kjøp av persontrafikk med tog, kan overføres, kan nyttes under post 71

Bevilgningen er økt med 111,2 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet.

Endret fullmakt til kjøp av persontransport med tog

Som følge av direktetildelingen av togtilbudet på Østlandet samt den ekstraordinære prisjusteringen er det behov for økt fullmakt til å inngå forpliktelser for kjøp av persontransport med tog. Fullmakten økes i forbindelse med direktetildelingen av togtilbudet på Østlandet. Direktetildelingen skal blant annet gi et bedre togtilbud til de reisende og bedre utnyttelse av kapasiteten til infrastrukturen, til en god pris for staten. For å kunne opprettholde et godt togtilbud til de reisende ble avtalene om trafikkpakkene 1 Sør, 2 Nord og 3 Vest reforhandlet i 2022, slik at staten tar en andel av risikoen knyttet til usikkerhet om utviklingen i antall reisende, sterk prisvekst og energipriser. Det vil også være en risikofordeling mellom staten og togselskapet som drifter togtilbudet på Østlandet. I tillegg blir fullmaktbeløpet påvirket av den ekstraordinære prisjusteringen av budsjettet. Forslaget er basert på anslag for den fremtidige utviklingen i togselskapenes inntekter og energikostnader, som er forbundet med stor usikkerhet. Statens utgifter til kjøp av persontransport med tog kan bli høyere eller lavere enn dette, både totalt og i enkeltår, avhengig av den faktiske utviklingen i togselskapenes inntekter og energikostnader.

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for kjøp av persontransport med tog

Samferdselsdepartementet kan i 2022 forplikte staten for fremtidige budsjettår ut over gitt bevilgning og gi tilsagn om tilskudd inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1352		Jernbanedirektoratet		
	70	Kjøp av persontransport med tog	34 080 mill. kroner	5 570 mill. kroner

Post 71 Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold

Bevilgningen er økt med til sammen 172,4 mill. kroner. Av dette er bevilgningen økt med 5,0 mill. kroner til Tinnosbanen, som en engangsbevilgning i 2023. Bevilgningen skal gå til

vedlikehold og prosjektering av istandsetting av Tinnosbanen på strekningen Notodden–Lisleherad. Videre er bevilgningen økt med 167,4 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet.

Post 73 Kjøp av infrastrukturtjenester – investeringer

Bevilgningen økes med 373,4 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet.

Post 74 Tilskudd til togmateriell mv.

Bevilgningen på posten er redusert med netto 64,8 mill. kroner. Planlagt anskaffelse av reservevogner for fjernogtrafikken er likevel ikke nødvendig, og reduksjon av bevilgning til dette utgjør 69,1 mill. kroner. Økning på grunn av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet utgjør 4,3 mill. kroner.

Post 75 Tilskudd til godsoverføring fra vei til bane

Bevilgningen er økt med 2,0 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet.

Post 76 Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren

Bevilgningen på posten er økt med til sammen 2,5 mill. kroner. 2,0 mill. kroner gjelder økt driftsstøtte til frivillige landsdekkende organisasjoner og skal bedre ivaretagelsen av historisk togmateriell. Videre er bevilgningen økt med 0,5 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet.

2. Oppdrag nr. 19-2023 – Videreutvikling av et helhetlig risikostyringssystem for jernbanesektoren

SD viser til tildelingsbrevet for 2023 og oppdrag nr. 9-2023 der Jdir skal utarbeide et forslag til utvikling av et mer helhetlig risikostyringssystem for sektoren. I leveransen til oppdraget av 31. mars 2023 skisserer direktoratet noen rammer for et slikt system, med vekt på samhandlingen med Bane NOR og forslag til en tiltakstrapp.

Vi viser til møte med direktoratet 26. mai 2023 der det videre arbeidet ble diskutert. I dette brevet gir Samferdselsdepartementet et oppdrag til direktoratet om å videreutvikle arbeidet når det gjelder et helhetlig risikostyringssystem for sektoren.

Departementet legger til grunn at et risikostyringssystem skal gjelde for hele sektoren. Dette fordi ønsket togtilbud kun kan oppnås når infrastrukturen og en grunnrutemodell er på plass, driftsstabilitet er god, togene er mange nok og gode nok, billetterings- og reisepanleggingssystemene er gode nok og det finnes en plan og koordinerende instans som binder alle innsatsfaktorene sammen – både i den løpende driften og for utviklingen av jernbanen over tid. Et helhetlig risikostyringssystem for **sektoren** må derfor favne alle disse innsatsfaktorene og ikke minst sammenhengen mellom dem.

Jernbanedirektoratet skal ivareta den strategiske, helhetlige og overordnede koordineringen og planleggingen av jernbanesektor og er videre avtalepart med sentrale aktører i sektoren. Direktoratet har dermed en sentral rolle i følge opp risikoer og foreslå risikoreduserende tiltak som tar hensyn til hvordan de ulike delene i sektoren virker sammen. Som et første steg i arbeidet med et helhetlig risikostyringssystem er det viktig at Jernbanedirektoratet sikrer gode rutiner og kultur internt for å samle inn, håndtere, vurdere og sammenkoble informasjon som mottas i de ulike prosessene og forvaltes/vurderes av ulike fagmiljøer i direktoratet. Departementet understreker at direktoratets ansvar for å overvåke og styre risikoen i systemet som helhet, ikke fratår den enkelte aktør og virksomhet i sektoren ansvaret for å følge opp egen risiko.

Samferdselsdepartementet gir med dette Jdir følgende oppdrag:

Nr.	19-2023
Navn på oppdrag	Videreutvikling av et helhetlig risikostyringssystem for jernbanesektoren
Oppdrag	<ol style="list-style-type: none"> 1. Som et første steg i arbeidet med et helhetlig risikostyringssystem ber vi direktoratet etablere og forvalte en oversikt over alle innsatsfaktorene i sektoren, og hvordan disse virker sammen for å gi et ønsket togtilbud på kort og lang sikt. 2. Direktoratet er avtalepart med en rekke aktører i sektoren. Alle avtalene direktoratet inngår skal i utgangspunktet være konsistent med hverandre slik at ønsket totaleffekt for togtilbudet oppnås. Uten slik konsistens vil risikoen på systemnivå øke. Vi ber direktoratet beskrive hvordan dette hensynet blir reflektert i risikorapporteringen i rollen som avtalepart og hvordan og med hvilke virkemidler direktoratet kan følge opp med risikoreduserende tiltak overfor aktørene. 3. Direktoratet har foreslått en risikotilnærming med en tiltakstrapp som definerer handlinger for å agere på risikoinformasjon fra Bane NOR når det gjelder effektpakkene. Departementet ber om at denne utvides til også å gjelde håndteringen av risiko som har utspring fra andre aktører i sektoren slik at vi får en gjennomgående tiltakstrapp som både fungerer for risiko knyttet til effektpakker, men også for risiko som oppstår på systemnivå i sektoren. Vi ber det fremgå tydelig når det er vurdert at departementet bør kobles inn. Det kan forekomme at risikoen er på et kontinuerlig, kritisk nivå for enkelte elementer. Vi ber om at direktoratet drøfter dette og kommer med forslag til hvordan denne type prosjekter/oppgaver kan håndteres når man allerede er på øverste nivå i tiltakstrappen.

	<p>Samferdselsdepartementet vil parallelt med dette utarbeide et eget oppfølgingssystem med tilhørende tiltakstrapp.</p> <p>4. Vi ber om en vurdering og forslag til tiltak for hvordan direktoratet skal arbeide sammen med aktørene i sektoren slik at alle har mest mulig risikoforståelse på systemnivå og forstår hvordan den enkelte aktørs ansvar eller prosjekt virker inn på helheten. I dette ligger det også en forventning om tiltak for hvordan direktoratet kan bidra til at sektoren arbeider mindre i siloer og mer på tvers.</p> <p>5. Departementet ber om at risikostyringssystemet kobles og integreres i de ordinære styringsprosessene i internt i direktoratet og styringsprosessene med departementet (eks. budsjett, etatsstyring, avtalestyringen, NTP-rulleringen, porteføljestylingen). Vi ber direktoratet synliggjøre hvordan dere vil koble dette systemet til de ordinære prosessene.</p>
Mål i tildelingsbrevet	Helhetlig og koordinert utvikling og drift av et attraktivt jernbanetilbud
Status	Oppfølging av oppdrag nr. 9-2023
Frist	31. oktober 2023

Departementet ber om en samlet leveranse innen 31. oktober 2023. Vi vil invitere til status- og arbeidsmøter underveis i prosessen.

Departementet vil i etatsstyringsmøter fra og med høsten 2023 ha et fast punkt på agendaen der vi ber om en overordnet status for risiko i sektoren som helhet.

Det vil kunne fremkomme nyttig informasjon og lærdom i de to eksterne utredningene vi nå har i arbeid (hos konsulentene KPMG og ICG) om hhv. gjennomgang av sektoren og Follobanen. Det vil være viktig at både direktoratet og departementet trekker lærdom fra disse leveransene inn i arbeidet med et helhetlig risikostyringssystem.

3. Oppdrag 20-2023 – Nye sosiale rabatter for ungdom og rushtidsbegrensning

Vi viser til brev av 31.03.2023 *Svar på utredningsoppdrag 6 og 15 i tildelingsbrev 2023*, vedlagt Jdirs svar på oppdrag 6 og 15 i tildelingsbrev fra SD for 2023.

SD ønsker med dette å følge opp leveransen på oppdrag 15: *Utvikling av billettprodukter for å stimulere til økt kollektivbruk utenfor eget fylke blant ungdom* og Jdirs tilrådning om videre utredning. Jdir anbefaler i leveransen på oppdrag 15, at SD får utredet videre innføring av en ny statlig sosial rabatt på 40 % på enkeltbilletten for ungdom og studenter utenfor rushtid, gjerne samtidig og i sammenheng med tilsvarende rushtidsbegrensning i honnørrabatten. En av de største utfordringene vi har i jernbanen i dag er knapp kapasitet og trengsel i rush medfører dårlig regularitet og punktlighet. Jdirs vurdering er at begrensning i rush kan bidra til bedre kapasitetsutnyttelse dersom det endrer reiseadferd til utenfor rushtiden for disse brukergruppene. Jdir anslår i sin rapport at den samlede samfunnsøkonomiske gevinsten for

disse to tiltakene sett under ett foreløpig er anslått til 65 millioner kroner per år. Videre presiserer Jdir at en ikke prissatt effekt er bortfallet av ca. 2 millioner rushtidsreiser på toget alene, som vil være et viktig bidrag til bedret driftsstabilitet på jernbanen.

Samferdselsdepartementet gir med dette Jdir følgende oppdrag:

Nr.	20-2023
Navn på oppdrag	Nye sosiale rabatter for ungdom og rushtidsbegrensning
Oppdrag	<ol style="list-style-type: none">1. Jernbanedirektoratet gis i oppdrag å utrede innføringen av en ny statlig sosial rabatt på 40 % på enkeltbilletten for ungdom og studenter utenfor rushtid.2. I rapporten lanseres også andre grep som kan bidra til bedre kapasitetsutnyttelse gjennom rushtidsbegrensninger for andre målgrupper. Jdir bes utdype dette gjennom å utrede innføringen av tilsvarende rushtidsbegrensning eller andre prisvirkemidler i andre sosiale rabatter som stimulerer til å endre reiseadferd fra rushtid der det er knapp kapasitet til andre tider på døgnet med bedre kapasitet. Herunder varianter som innebærer gunstigere rabatt utenfor rush med tilsvarende reduksjon i rabatt i rush.
Mål i tildelingsbrevet	Folk kan reise sømløst med tog og annen kollektivtransport.
Status	Oppfølging av oppdrag nr. 15-2023
Frist	15. september 2023

SD vektlegger at sentrale interessenter som fylkeskommunene og administrasjonsselskaper, togoperatører og Entur involveres i arbeidet.

Fristen for tilleggsbestillingen settes til 15. september 2023. Jdir bes gi tilbakemelding så raskt som mulig dersom det er behov for forlenget frist for å kunne involvere alle aktørene på en tilfredsstillende måte.

Med hilsen

Sigrid Dahl Grønnevet (e.f.)
avdelingsdirektør

Linn Hokholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/2438-

Dato
16. august 2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 4/2023 - oppdrag om å vurdere tiltak for å opprettholde transportfunksjoner under ekstraordinære naturhendelser

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 av 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet. Dette supplerende tildelingsbrevet omfatter et nytt oppdrag om å vurdere tiltak for å opprettholde transportfunksjoner under ekstraordinære naturhendelser.

Samferdselsdepartementet viser til ekstremværet Hans og de trafikale problemene som har oppstått som følge av store nedbørsmengder og påfølgende flom. Med stadig mer ekstremvær, vil det kunne bli flere slike hendelser i årene fremover. Transport er en samfunnskritisk funksjon. Departementet ber derfor Jernbanedirektoratet (JDIR) vurdere mulige tiltak for å opprettholde transportevnen, også som følge av naturhendelser. Dette kan omfatte tydeliggjøring av togselskapenes ansvar for å tilby alternativ transport også ved ekstremvær der dette er forsvarlig. Dette bør inkludere en vurdering av gjeldende kompensasjonsordning eller andre tiltak som skal motivere togselskapene til å tilby alternativ transport.

JDIR bes kort beskrive gjeldende krav til togselskapene om å tilby alternativ transport, og hvilke hendelser som ikke medfører krav til å tilby alternativ transport. JDIR skal beskrive de særskilte utfordringene ekstremvær medføre sammenlignet med andre situasjoner der togselskapene skal tilby alternativ transport. Eksempelvis dersom andre transportformer også vil ha redusert kapasitet som følge av redusert fremkommelighet eller at det ikke er tilgjengelig tilstrekkelig antall busser.

JDIR skal også vurdere behovet for og omfang av ulike tiltak, både på kort og mellomlang sikt. Altså om det er særskilte forhold som påvirker hvilke og omfang av tiltak som kan

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Herman Westrum
Thorsen
22 24 81 86

iverksettes når ekstremværet pågår, og i etterkant, eksempelvis når skader som følge av ekstremværet blir utbedret.

Vi ber om at svaret på oppdraget utformes i tråd med utredningsinstruksen. Økonomiske konsekvenser av mulige tiltak skal anslås i den grad det er mulig. Frist for oppdraget er 1. desember 2023.

Med hilsen

Herman Westrum Thorsen (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Linn Hokholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2438-

7. september 2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 5/2023 - oppdrag om å utarbeide retningslinjer for støtte til godsnæringen som følge av ekstraordinære naturhendelser

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 datert 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet (JDIR). I dette supplerende tildelingsbrevet gir SD et oppdrag til JDIR om å utarbeide utkast til retningslinjer for en økonomisk støtteordning for godstogselskaper som er rammet av manglende tilgang på infrastruktur som følge av ekstraordinære naturhendelser i august 2023, særlig ekstremværet «Hans». SD viser til møtet med JDIR 6. september 2023 der situasjonen for godsaktørene og videre prosess ble diskutert.

Retningslinjene for en støtteordning skal forankres i EØS-avtalens regler om gruppeunntak, nærmere bestemt GBER art. 50¹. I den forbindelse kan det legges til grunn at vilkåret om "naturkatastrofe" jf. GBER art. 50 nr. 2 bokstav a) er oppfylt. SD viser i den sammenheng til at politiet på vegne av Statsforvalteren i Innlandet sendte ut nødvarsel og satte krisestab den 6. august 2023. Norges vassdrags- og energidirektorat og Meteorologisk institutt varslet også rødt nivå for jordskred og flom.

SD gir med dette JDIR følgende oppdrag:

Nr.	22 - 2023
Navn på oppdrag	Utarbeide retningslinjer for støtte til godstogselskaper som følge av ekstraordinære naturhendelser
Oppdrag	SD ber om at JDIR:

¹ For informasjon og veiledning om bruk av gruppeunntaket, se [Det alminnelige gruppeunntaket \(GBER\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utarbeider utkast til retningslinjer for en støtteordning til godstogselskaper som følge av ekstraordinære naturhendelser i august 2023. Direktoratet bes om å anbefale en hensiktsmessig avgrensning av ordningen på faglig grunnlag, innenfor disse rammene. 2. Til utkastet redegjør for målgruppen for den økonomiske støtteordningen, herunder om det er aktuelt å inkludere enkelte leverandørgrupper i ordningen. 3. Til utkastet foretar en vurdering og gir en anbefaling av hensiktsmessig oppstartstidspunkt for beregning av støtte, og foretar en vurdering av hensiktsmessig støtteintensitet, dvs. hvor stor andel av de støtteberettigede kostnadene som kan dekkes, og utbetalingsintervall. <p><i>Følgende vurderinger kan gjøres etter fristen nedenfor, i samråd med SD.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Til utkastet vurderer og foreslår nærmere kriterier for tildeling og utmåling av støtte. 5. Til utkastet beskriver nærmere varighet for ordningen og økonomiske skranker innenfor de rammene som GBER art. 50 oppstiller. JDIR bes også vurdere om det er behov for en støtteordning med lengre varighet enn det som følger av GBER art. 50, og skissere en prosess for notifisering av en slik ordning eller om den kan integreres i andre aktuelle støtteordninger, og hvordan en slik ordning bør innrettes. 6. Til utkastet beskriver nærmere dokumentasjonskrav, rapporteringskrav, sanksjonselementer, rutiner for full transparens, konkurransenøytralitet og samarbeid mellom aktørene som omfattes av ordning og får støtte. Videre bør ordninger for tilbakebetaling av eventuelt feilaktig eller for mye utbetalt støtte beskrives. JDIR bes legge opp til rutiner som er effektive og forholdsmessige for støttemottakere og JDIR. 7. Til utkastet utarbeider forslag til gruppeunntaksmelding med følgenotat til ESA på bakgrunn av den støtteordningen som etableres. 8. Endelig ber vi til utkastet om en beskrivelse av prosess vedrørende endring av retningslinjer undervegs i støtteperioden.
Mål i tildelingsbrevet	1, 2, 6 og 7
Status	Nytt oppdrag
Frist	Ila 10. september 2023 for del 1-3

Vi ber om at svaret på oppdraget utformes i tråd med utredningsinstruksen. SD ber om en samlet leveranse ilt **10. september 2023 for 1-3 og 15. september** for øvrige vurderinger. Ved behov kan det holdes status- og arbeidsmøter underveis i prosessen.

Med hilsen

Cecilie Taule Fjordbakk (e.f.)
avdelingsdirektør

Arne Valdemar Nielsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2438-

15. september 2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 6/2023 - delegering av samtykke til å utgiftsføre uten bevilgning støtte til godstogselskaper etter ekstremværet *Hans*

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 datert 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet (JDIR). I dette supplerende tildelingsbrevet delegerer SD samtykke til å utgiftsføre uten bevilgning støtte til godstogselskaper etter ekstremværet Hans.

Ekstremværet Hans medførte store forstyrrelser i transporten mellom flere landsdeler. Særlig togtrafikken er hardt rammet som følge av kollapsen av Randklev bru på Dovrebanen. Dette vil ha langvarige konsekvenser for gods- og persontrafikken på bane frem til ny bru er på plass. Det er usikkert hvor lang tid det vil ta å få på plass en permanent bru, og om det er midlertidige løsninger som kan iverksettes. Den økonomiske situasjonen er kritisk for flere selskaper som frakter gods på Dovrebanen. For å kunne opprettholde nødvendig godstransport på bane finner Samferdselsdepartementet det uomgjengelig nødvendig å pådra utgifter til å støtte godstogselskapene frem til Stortinget kan behandle forslag om tilleggsbevilgning til en midlertidig støtteordning til godstogselskapene. Inntil Stortinget har ferdigbehandlet forslaget om tilleggsbevilgning, skal utgiftene begrenses til det som er strengt nødvendig. Utbetalt støtte vil bli etterregnet slik at støtten som blir utbetalt før og etter Stortingets behandling samlet sett er i tråd med innretningen Stortinget beslutter.

Kongen i statsråd har 15. september samtykket til følgende tilrådning:

I statsregnskapet for 2023 utgiftsføres uten bevilgning inntil 75 mill. kroner under kapittel 1352 Jernbanedirektoratet, post 77 (ny) Tilskudd til godstogselskaper etter ekstremværet «Hans»

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Herman Westrum
Thorsen
22 24 81 86

Samtykket gis med hjemmel i bevilgningsreglementet § 11 andre ledd, andre og tredje punktum. Samtykket delegeres med dette til JDIR. SD ber JDIR snarlig utbetale nødvendig støtte til berørte godstogselskaper. Støtten skal utbetales til relevante aktører med en fordeling som på best måte vil bidra til å opprettholde fremføring av gods på bane frem til Stortinget har ferdigbehandlet forslag om tilleggsbevilgning til en midlertidig støtteordning til godstogselskapene. Støtten som utbetales skal ta forbehold om endelig innretning i tråd med Stortingets vedtak.

Det forutsettes at samtykke til å utgiftsføre uten bevilgning benyttes i tråd med føringene i vedlagt kongelig resolusjon, og i tråd med prinsippene som følger av Stortingets bevilgningsreglement.

Med hilsen

Cecilie Taule Fjordbakk (e.f.)
avdelingsdirektør

Herman Westrum Thorsen
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg

Kopi
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2438-

6. oktober 2023

Statsbudsjettet 2023 – supplerende tildelingsbrev nr. 7– oppdrag om strekningsvise mål for driftsstabilitet og lønnsoppgjøret 2023

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 datert 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet (Jdir). I dette supplerende tildelingsbrevet gir SD oppdrag til Jdir om å implementere strekningsvise mål for driftsstabilitet. Dette er en oppfølging av oppdrag nr. 13-2023, som ble gitt i tildelingsbrev for 2023. Videre gjelder brevet budsjettmessige virkninger av lønnsoppgjøret i 2023.

1. Strekningsvise mål for driftsstabilitet

Bane NOR SF orienteres om at oppdraget er gitt til Jdir i eget brev.

Nr.	23-2023
Navn på oppdrag	Implementering av strekningsvise mål for driftsstabilitet
Oppdrag	Samferdselsdepartementet viser til oppdrag nr. 13-2023 om strekningsvise mål for jernbanen som ble gitt i tildelingsbrevet for 2023. I svar på oppdraget av 1. mai 2023 anbefaler Jernbanedirektoratet og Bane NOR SF videre prosess for å vurdere hvorvidt strekningsvise mål for jernbanen i Norge bør implementeres. Samferdselsdepartementet ber om at Jernbanedirektoratet og Bane NOR SF arbeider videre med strekningsvise mål for jernbanen med sikte på å implementere strekningsvise mål fra 2025, for strekningene som er anbefalt i direktoratets leveranse på oppdrag 13-2023. Det bes om at det settes prognoser for punktlighet og regularitet i 2024 og at endelig anbefaling om strekningsvise mål fremmes til SD. Krav til rapportering i

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Linn Hokholt
22 24 82 42

	tertialrapporter og årsrapport for 2024 på prognose og risiko for måloppnåelse på strekningene som inngår i omfanget, årlig resultat og måloppnåelse vil inkluderes i tildelingsbrevet til Jernbanedirektoratet for 2024.
Mål i tildelingsbrevet	God kundeopplevelse gjennom høy driftsstabilitet og god avvikshåndtering
Status	Nytt oppdrag
Frist	30. april 2024

2. Budsjettmessige virkninger av lønnsoppgjøret i 2023

På bakgrunn av lønnsoppgjøret i det statlige tariffområdet i 2023 er Jdir for 2023 tildelt 8 647 000 kr over kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

Den stilles med dette til disposisjon for Jdir.

Økningen under posten vil bli innarbeidet i kolonnen for bevilgning i det trykte statsregnskapet.

Med hilsen

Cecilie Taule Fjordbakk (e.f.)
avdelingsdirektør

Linn Hokholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/2438-

Dato
9. oktober 2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 8/2023 - oppdrag om å vurdere tiltak for å oppnå bedre vedlikehold av tog og utvikling av verkstedene

Samferdsdeparterementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 av 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet. Dette supplerende tildelingsbrevet omfatter et nytt oppdrag om å vurdere tiltak for å oppnå bedre vedlikehold av tog og utvikling av verkstedene.

Oppdraget må gjennomføres i tett samarbeid med Norske Tog og Bane NOR Eiendom.

Nr.	24-2023
Navn på oppdrag	Vurdere tiltak for å oppnå bedre vedlikehold av tog og utvikling av verkstedene
Mål i tildelingsbrevet	Mer for pengene, effektiv bruk av ny teknologi, enklere reisehverdag og økt konkurransevne for næringslivet
Status	Nytt oppdrag
Frist	31. januar 2024

Oppdraget skal besvares i tråd med utredningsinstruksen.

Vi viser til fagmøte om vedlikehold av tog mellom Samferdsdeparterementet, Jernbanedirektoratet (JDIR) og Norske tog AS (NT) som ble avholdt 25. august 2023, og fagmøte 20. september med JDIR og Bane NOR Eiendom (BNE) om verksteder.

Vedlikehold av tog

Departementet viser til oppdrag nr. 14 i tildelingsbrevet til Jdir i 2023 og Jernbanedirektoratets svar på oppdraget «Jdirs gjennomgang av tilgangsavtalene med Norske Tog og Entur». Togoperatør har ansvaret for vedlikehold av kjøretøyene de leier og

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Herman Westrum
Thorsen
22 24 81 86

det fremkommer i gjennomgangen at togselskapene i dag ikke har tilstrekkelige insentiver til å verdibevarende vedlikehold av togene i et langsiktig perspektiv. Operatørene har naturlige insentiver for å ha godt vedlikehold i det daglige, siden det er operatør som er bruker av kjøretøyene. Samtidig har trafikkavtalene kort varighet sammenlignet med togenes totale levetid. Dette påvirker togselskapenes insentiv til å gjennomføre særlig kostnadskrevende vedlikehold, eller vedlikehold som forlenger levetiden til togene utover tidsrommet av trafikkavtalen som er inngått med JDIR.

Det fremkommer videre at det ikke alltid er enighet om togselskapenes forpliktelser knyttet til vedlikeholdet av togene. Togselskapene kan i noen tilfeller også mangle kompetansen som er nødvendig for å sikre et godt vedlikehold av togene.

Som en oppfølging av rapporten ber SD om at det igangsettes et arbeid med formål å sikre at verdiene i materiellparken ivaretas best mulig i et livsløpsperspektiv (mer for pengene) og samtidig sikre øvrig måloppnåelse som bedre driftsstabilitet (enklere reisehverdag). JDIR bes om å lede arbeidet, og at arbeidet skjer i tett samarbeid med NT. Virksomhetene bes om å vurdere tiltak for å styrke insentivene til verdibevarende og kostnadseffektivt vedlikehold av togene. I arbeidet skal blant annet følgende vurderes:

- Forbedre insentivene til verdibevarende og kostnadseffektivt vedlikehold, eksempelvis gjennom premiering av godt vedlikehold
- Utvikling av modeller for å kompensere/sanksjonere operatørene mot slutten av avtaleperioden for mer/mindre vedlikehold
- Vurdere ev. endring i operatørenes rolle og ansvar for vedlikehold (EMC) og handlingsrommet til å gjøre slike endringer i avtaleperioden
- Vurdere om NT bør gis større ansvar for vedlikeholdet av togmateriell, og fordeler og ulemper knyttet til dette
- Vurdere om det i større grad bør inngås vedlikeholdsavtaler med togprodusentene, og fordeler og ulemper knyttet til dette
- Utvikle muligheten til togoperatørene til å trekke på kompetanse fra NT

Listen over er ikke uttømmende. Dersom Jdir og NT mener at også andre tiltak knyttet til vedlikehold vil gi bedre måloppnåelse ønsker departementet at disse vurderingene inkluderes i besvarelsen.

Utvikling av verkstedene

Det vises til gjennomgangen av jernbanesektoren og ovennevnte møter der det er fremkommet at det er behov for å se nærmere på hvordan verksteder utvikles og stilles til rådighet. Det er blant annet behov for å tilpasse verksteder, blant annet til de nye fjerntogene. De konkurranseutsatte trafikkavtalene har utløpt, eller er i ferd med å utløpe, når nye fjerntog blir satt i drift. BNE forvalter verkstedene, men har ingen avtalepart om videreutvikling av verksteder til det kommende behovet. BNE mangler også kunnskap om hvilken verkstedkapasitet vi har i dag, spesielt sett opp mot eksisterende og kommende behov for vedlikehold av materiellparken etter hvert som denne endres.

SD ber JDIR, i samarbeid med BNE og NT, om å vurdere tiltak for å sikre en nødvendig utvikling av verkstedene for å ha tilstrekkelig og riktig kapasitet til å kunne håndtere forventet mengde togmateriell og ta imot nye togtyper. Jernbanelovgivningen oppstiller rammer som må ses hen til i arbeidet.

Videre bes Jdir, i samarbeid med NT og BNE, om å vurdere hvilke hensyn som bør være førende for å sikre en god beredskap i Norge og om slike hensyn etter gruppens vurdering medfører noen endringer i dagens innretning av arbeidsdeling, organisering etc.

Andre forhold

- Vi ber JDIR, i samarbeid med NT, om å gi en oppdatering på arbeidet om å innføre en ny leieprismodell for togene, hvilke problemstillinger som ev. gjenstår og forslag til evt. tiltak/beslutninger som må fattes av SD.
- Vi ber JDIR, i samarbeid med NT, vurdere og foreslå mulige rettsregler (som angir rettigheter og plikter) som er egnet til å sikre at relevant vedlikeholdsdata forvaltes i leieperioden og deles mellom aktører i overgangen mellom avtaleperioder.
- Vi ber JDIR, i samarbeid med NT, om en beskrivelse av hvordan leietakerne av togene, dvs togselskapene, blir involvert i videre utforming av fjerntog N10, lokaltog N05 og regiontog N06, og forslag til evt. tiltak/beslutninger som må fattes av SD.
- JDIR skal innhente en beskrivelse fra BNE om utviklingen som har vært i selskapets relasjon til sine kunder innenfor verksteddriften, og hvilke grep selskapet tar for å sikre en kontinuerlig forbedring av disse relasjonene.
- Vi ber JDIR, i samarbeid med NT og BNE, om å redegjøre for hvilke kritiske komponenter som er nødvendig for å opprettholde et sikkert og godt togtilbud, og hvordan virksomhetene arbeider for å sikre tilstrekkelig tilgang til slike komponenter.

Forhold der det ev. er uenighet mellom JDIR, BNE og NT skal synliggjøres, der er relevant.

Med hilsen

Marte Rønningen (e.f.)
avdelingsdirektør

Herman Westrum Thorsen
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Bane NOR Eiendom AS
Norske tog AS
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/2438-

Dato
23. november 2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 9/2023 - endringer i statsbudsjettet for 2023 og videre arbeid med å etablere et helhetlig risikostyringssystem

Samferdselsdepartementet (SD) viser til tildelingsbrev for 2023 av 22. desember 2022 til Jernbanedirektoratet. I dette supplerende tildelingsbrevet tar departementet opp disse sakene:

- Budsjettildeling til Jernbanedirektoratet som følge av Stortingets behandling av Prop. 141 S (2022-2023) *Endringer i statsbudsjettet 2023 under Samferdselsdepartementet (tilskot til godstogselskap etter ekstremvêret «Hans»)*
- Tilbakemelding og føringer for videre arbeid med etablering og videreutvikling av det helhetlige risikostyringssystemet for jernbanesektoren

1. Budsjettildeling – ny, midlertidig tilskuddsordning til godstogsselskap

Stortinget behandlet den 16. november 2023 Prop. 141 S (2022-2023) *Endringer i statsbudsjettet 2023 under Samferdselsdepartementet (tilskot til godstogselskap etter ekstremvêret «Hans»)* og Innst. 41 S (2023-2024).

For Jernbanedirektoratet gjelder følgende bevilgningsendringer i 2023:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1352		Jernbanedirektoratet	
(NY)	77	Tilskot til godstogselskap etter ekstremvêret «Hans» <i>kan overføres</i> , blir løyvd med.....	120 000 000

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Herman Westrum
Thorsen
22 24 81 86

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet bevilgningene på kap. 1352 post 77 til disposisjon for Jernbanedirektoratet i 2023. Det forutsettes at midlene benyttes i tråd med føringene i Prop. 141 S (2022-2023) og Innst. 41 S (2023-2024), og i tråd med prinsippene som følger av Stortingets bevilgningsreglement.

Ordningen vil dekke tap fra dagen brua kollapset, 14. august 2023. Ordningen skal dekke 95 pst. av tapene mottakere av tilskudd har hatt som følge av brukollapsen. Målgruppa for ordninger er godsoperatører som på tidspunktet for brukollapsen var tildelt ruteleier for å frakte gods på Dovrebanen og som har direkte tap som følge av kollapsen. Tap som følge av økte kostnader og reduserte inntekter skal regnes ut i tråd med retningslinjer fastsatt i statsstøtteregulverket. Jernbanedirektoratet vil få ansvaret for forvaltningen av den midlertidige tilskuddsordningen. Jernbanedirektoratets ansvar omfatter blant annet saksbehandling av søknader om støtte, vedtak, utbetaling og tilbakebetaling av tilskudd, oppfølging og kontroll. Jernbanedirektoratet blir gitt anledning til å avgjøre intervall for utbetaling for tilskudd.

2. Oppfølging av leveranse til oppdrag 19-2023

Samferdselsdepartementet viser til supplerende tildelingsbrev nr. 3 for 2023 og oppdrag nr. 19-2023, samt tildelingsbrevet for 2023 og oppdrag nr. 9-2023. Jernbanedirektoratet ble i oppdragene bedt om å utvikle et helhetlig risikostyringssystem for jernbanesektoren. I leveransen til oppdrag 19-2023 av 31. oktober 2023 redegjør direktoratet konseptuelt for et system for vurdering og håndtering av risiko i jernbanesektoren.

Departementet ønsker med dette brevet å følge opp leveransen til oppdrag 19-2023. Samferdselsdepartementet legger til grunn at direktoratet etablerer det helhetlige risikostyringssystemet fra nyttår, at dette inkluderer innsatsfaktorene som er nødvendig for å forbedre togtilbudet, og at systemet videreutvikles i tråd med identifiserte behov og læringspunkter. På et overordnet nivå støtter departementet den konseptuelle skissen til hvordan et system for helhetlig risikostyring kan iverksettes. Departementet legger til grunn at Jernbanedirektoratets interne rutiner og arbeidsprosesser skal omfatte både risiko- og avvikshåndtering. Dette må også gjenspeiles i arbeidet med tiltakstrapp og rapportering.

En utfordring i jernbanesektoren er at risiko oppstår i skjæringsflaten mellom virksomhetenes operative utvikling av enkelttiltak og direktoratets strategiske planlegging og koordinering mellom tiltakene som samlet sett gir et godt togtilbud. Jernbanedirektoratet er statens koordinerende nav i produksjon av jernbanetjenester. Direktoratet skal utarbeide interne rutiner og arbeidsprosesser for å fange opp og behandle risiko knyttet til samtlige elementer som må være på plass for å sikre et godt reisetilbud for passasjerer og næringsliv, med særlig vekt på avhengigheter og sammenhenger mellom innsatsfaktorene.

I det videre arbeidet med å etablere og videreutvikle et helhetlig risikostyringssystem for jernbanesektoren ber Samferdselsdepartementet om at Jernbanedirektoratet:

1. Operasjonaliserer konseptet for et helhetlig risikostyringssystem som er beskrevet i besvarelsen av oppdrag 19-2023.
2. Følger opp og iverksetter tiltak i egen virksomhet for å bøte på utfordringene som er identifisert i forbindelse med GAP-analysen. Analysen peker bl.a. på at risikostyringen i direktoratet er fragmentert, og at systemer, rutiner og kultur må utvikles for å oppnå ønsket risikonivå.
3. Kartlegger dagens rapportering fra jernbaneaktørene og vurderer hva slags rapportering direktoratet anser som nødvendig for å få et mest mulig komplett bilde av risikoen i sektoren. Departementet legger til grunn at rapporteringen fanger opp forventet utvikling og risiko, og ikke bare status.
4. Pkt. 3 henger også sammen med direktoratets interne arbeid med å se avtalene mer i sammenheng. Direktoratet bør også vurdere hva slags arenaer dere trenger for å forankre risikobildet i sektoren, herunder gjennomgå dagens arenaer og ev. behov for nye/permanente møteplasser.
5. Vurderer om departementet skal varsles tidligere enn forslaget til tiltakstrapp legger opp til. Departementet skal alltid varsles om vesentlige avvik, og stiller spørsmålsteget ved om «nivå 4» slik det er skissert i tiltakstrappen blir for sent.

Videre legger departementet til grunn at vi har tett dialog om fremdriften i arbeidet.

Med hilsen

Marte Rønningen (e.f.)
avdelingsdirektør

Herman Westrum Thorsen
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbanedirektoratet
Postboks 16 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/2438-

Dato
21. desember 2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 10/2023 - Bevilgningsendringer høsten 2023 (nysalderingen)

Samferdselsdepartementet viser til tildelingsbrev for 2023 av 22. desember til Jernbanedirektoratet. Dette supplerende tildelingsbrevet gjelder bevilgningsendringer som følge av nysalderingen 2023.

Stortinget behandlet den 19. desember 2023 Prop. 27 S (2023–2024) *Endringer i statsbudsjettet 2023 under Samferdselsdepartementet* og Innst. 142 S (2023–2024). Stortinget gjorde følgende vedtak om bevilgningsendringer på Jernbanedirektoratets budsjett i 2023:«

I

I statsbudsjettet for 2023 blir det gjort følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Føremål	Kroner
1352		Jernbanedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter - utgreiingar, <i>kan overføres</i> , blir redusert med.....	20 000 000
		frå kr 138 803 000 til kr 118 803 000	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttast under post 71</i> , blir redusert med.....	114 100 000
		frå kr 5 318 320 000 til kr 5 204 220 000	
	71	Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehald <i>kan nyttast under post 70</i> , blir auka med.....	1 100 000 000
		frå kr 8 011 231 000 til kr 9 111 231 000	

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Linn Hokholt
22 24 82 42

73	Kjøp av infrastrukturtenester – investeringar, <i>kan nyttast under post 74</i> , blir redusert med.....	1 650 000 000
	frå kr 17 855 913 000 til kr 16 205 913 000	
74	Tilskot til togmateriell mv., <i>kan overførast</i> , blir redusert med.....	136 397 000
	frå kr 136 397 000 til kr 0	

Inntekter:

Kap.	Post	Føremål	Kroner
4330		Særskilde transporttiltak	
	01	Gebyr, blir auka med.....	427 000
		frå kr 20 000 000 til kr 20 427 000	
4352		Jernbanedirektoratet	
	01	Ymse inntekter, blir auka med.....	1 000 000
		frå kr 4 500 000 til kr 5 500 000	

III

Tilsegnfullmakt

Stortinget samtykkjer i at Samferdselsdepartementet i 2023 kan gi tilsegn om tilskot utover gitte løyvingar, men slik at samla ramme for nye tilsegn og gammalt ansvar ikkje overstig følgjande beløp:

Kap.	Post	Føremål	Samla ramme
1352		Jernbanedirektoratet	
	47	Tilskot til togmateriell mv.	850 mill. kroner

IV

Restverdisikring for eksisterande materiell, oppgraderingar av eksisterande materiell og investeringar i nytt materiell

Stortinget samtykkjer i at Samferdselsdepartementet i 2023 for det togmateriellet som inngår i statens kjøp av persontransporttenester med tog på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan:

- gi ein restverdigaranti for bokførte verdier på inntil 7 820 mill. kroner
- gi ytterlegare restverdigaranti til oppgraderingar og nyinvesteringar innanfor ei ramme på inntil 14 020 mill. kroner. Det blir lagt til grunn 75 pst. restverdigaranti.»

Samferdselsdepartementet viser til nærmere omtale av bevilgningsendringene på kap. 1352, kap. 4330 og kap. 4352 i Prop. 27 S (2023–2024).

Under henvisning til ovennevnte og i samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten, stiller Samferdselsdepartementet bevilgningsendringene til disposisjon for Jernbanedirektoratet i 2023.

Med hilsen

Marte Rønningen (e.f.)
avdelingsdirektør

Linn Hokholt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen